

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.



Egész évre . . . . . 10 frt — kr.  
Félévre . . . . . 5 „ „  
Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „  
Egy hónapra . . . . . 1 „ „  
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**  
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:  
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször  
hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min  
den külön beiktatásért 30 kr.

## Jövel Szent Lélek Úr Isten!

Debreczen, május 23.

A szent lelkesedésnek, a lelkesedés csodás hatalmának, a L é l e k csodáinak felséges ünnepe előtt állunk. Még néhány óra, s ránk derül Isten jóvoltából a rózsanyílás, a természeti pompa teljességének közepette a keresztyénség alapításának vidám ünnepe, melyet a magyar nép költői nyelve »piros pünköszt«-nek szeret nevezni.

Az idén e név nagyon is költői.

A tavasz mosolygó évszakát ebben az esztendőben jóformán teljesen elvesztettük. Zord, rideg barátságatlan volt az időjárás még csak pár nappal ez előtt is. Az ébredő természet mintegy megdermedve nagyon lassan, nagyon tartózkodva bontogatta rejtett bájainak sűrű fátyolát, úgy hogy az egész tenyészet nagyon elmaradt.

Ma azonban s néhány nap óta már enyhe déli széllel barátságos, meleg napok derültek ránk, s ha nem is »piros,« de legalább »zöld« pünköszt mosolyog hazánkra, a mit még egy héttel ezelőtt is alig mertünk volna remélni.

Légy hát üdvözölve áldott nap, pünköszt ünnepe, örvendetes évfordulója annak a nagy eseménynek, a mely ujjszülte az ő világot, s megújította az emberi nemzetet.

Lelkünk felöltvén gyors lebbenésű szárnyait, örvendve repülünk vissza abba a felséges korba, a melyhez fűződik a keresztyén egyház megalakulása, vagy a mi ugyanazt teszi és az emberiség lelki életének megújodása.

Kettős a kép, mely lelkünk előtt feltárul: a csüggedést jelképezi az első, a lelkesedés csodatévő hatalmát a másik.

A szeretett Mester végleges eltávzása után csüggedés, kishitűsége, reménytelenség ólomsulya huzta, vonta lefelé a tanítványok tetterejét, megsemmisültnek vélték hatalmukat legfőbb bátorítójuk eltávzásával.

A téllenség lélekzsibbasztó ereje, a csüggedés megkötöző hatalma által lenyűgözve üldögéltek Jeruzsalem egyik kisded hajlokában, lemondva a jövőről, a

melyet pedig heves lelkük a szeretett Mester főleg életében olyan fényesnek, olyan dicsőnek álmódott.

És mig ekképpen csüggedeztek: „nagy hirtelenséggel lőn az égből, mintegy sebesen zugó szélnek zendülése, mely eltélé az egész házat, a melyben ülnek vala. És látának kettős tüzes nyelveket: és üle mindenikre azok közül. Megtelének pedig mindnyájan Szent Lélekkel és kezdének szólni más nyelven. — (Csel. II 2—4)

Ime a második kép!

A csüggedezőkől lelkesedők lesznek.

A lelkesedés Szent Lelkének égi tüzeitől ihletve létrehozzák a legnagyobb emberi csodát: megfordítják egy egész ellenséges indulatukornak a szívet, lelki irányát, gondozását, cselekvését és szokásait.

Előállanak azzal a felséges tudománnyal, a melyre Mesterük tanította őket, az emberiségnek égből alá szállott isteni Megváltója.

És a nép, mely nem hitt a tanítóknak, a mely keresztre feszíté legnagyobb jóltevőjét: ime megnyitja szívét a gyarló tanítvány szavára, s Péter aposztolet egyetlen beszédére több, mint háromezer ember vallotta magát Krisztus követőjének.

Ó mily felséges s egyszersmind mily vigasztaló; mily megnyugtató ennek a képnek szemlélete!

Vigasztaló és megnyugtató különösen akkor, ha szeretett hazánk sorsára gondolunk.

Az Isten törvényei nem máról-holnapra valók, hanem örök érvényűek s kivételt sem az erkölcsi világrend nem tőr nem ismer.

Éppen azért nem félek, hogy a szent dolgok profanálásának vádjával bárki is jogosan illethetne, ha Isten jóságában bizó hitem erejével hirdetem, hogy a magyar nemzetre is eljő a közel jövőben, vagy tán itt is van már a nemzeti ujjszületés nagy pünköszt ünnepe, midőn a magyar nép, mely elfeledkezett legnagyobb jóltevőjének tanításáról, s ereje — benuktan, reménye-vesztetten, lelkében

csüggedten mondott le hazája függetlenségének, önálló nemzeti életének, önálló nemzeti lételének vele született s elko-bozhatatlan jogáról; amaz égből alászálló „sebesen zugó szél zendülése re“ megérti igazi hivatását, isteni rendeltetését, s visszaállítja ősi alkotmányát eredeti fényébe, ősi hazáját régi független méltóságába.

Ez a nemzeti pünköszt, érzem, már közel van.

Ezeréves állami lételünk ünneplő esztendejét éljük most.

Minden felé gyulladoz, minden felé ébredez a lelkesedés szent tüze. Mindnyájunknak szívét öröm, lelkét vigasság tölti el. De a mikor örömmünket szabad szárnyára akarjuk eresztetni, — mikor vigasságunknak egész őszinte teljességét akarjuk élvezni: akkor vesszük észre mélyen megdöbbenve, hogy nem egészen igaz ez a mi mostani ünneplésünk, mert nem vagyunk olyan szabadok és függetlenek, mint a mi szabad és független országot őseink szereztek számunkra.

Legfelségesebb örömünk szinarany borába beleperdül egy-egy lopva elejtett drága gyöngy, honfiui bánatunk könnycseppje.

. . . A mai szent ünnep nagy tanúsága emelje föl lelkeinket. A lélek diadala kétségtelen. Az igaz eszmének győznie kell.

A nemzetek Istene nem ok nélkül tartotta meg a magyar nemzetet. Nagy rendeltetések betöltésének magasztos tisztét tartá fel számunkra. De Isteni rendeltetését csak úgy töltheti be nemzetünk, ha visszaszerzi állami hatalmát, szabadságát és függetlenségét.

Erre int bennünket az első pünköszt a lelki szabadság nagy ünnepe.

Erre int ez az egész év, ezredéves fennállásunknak ünneplő esztendeje.

E nagy czélt, hogy elérhessük, csodatévő hatalmaddal, megnyilatkozott szívünkbe, lelkünkbe:

**Jövel Szent Lélek Ur Isten!**

**Dr. Nagy Zsigmond.**

## Károly Lajos kir. herceg temetése.

Ott pihen már a kapuczinusok kriptájában Magyarország trónörököse, öcsese mellett, e ki után örökölte a címet, a melyre sohasem vágyott.

Reggel 8 órakor nyitották meg a Hofburg kápolnáját, hol Károly Lajos kir. herceg feküdt ravatalon, a közönség előtt, mely nagy tömegekben tödült oda.

A gyászszertartás pontban 4 órakor kezdődött. A koporsót leemelték a szent Mihály lováról és miután azt újból beszenteltek, a Schweizerhofban álló halottas kocsizhoz vitték le. Két udvari fourier, egy templomszolga a kereszettel, az udvari kápolna szolgálói az incensummal és aspergessel, aztán két segédkező udvari kaplán és az udvari és burgplébános, végül egy kamara-fourier előlép. Az elhunynak főudvarmestere és a két kamarás követte a koporsót. Hat viasz-faklyás nemes apród, hat arciére- és hat magyar testőr, — kívülről pedig nyolcz trabant-testőr és nyolcz testőrlovás, felebbvalók vezetése mellett képeztek a kíséretet.

Most a kocsira emelték a koporsót és az összes harangok zugása mellett elindult a gyászmenet.

Ezen egy szakasz lovasság haladt. Utána következett: egy lovas udvari felügyelő, egy ket lovas udvari kocsiz, egy kamara-fourier-val, egy ket lovas négyülékes udvari kocsiz komornyikokkal, egy század lovasság, egy lovas udvari tiszt, egy lovas udvari fourier, egy hatfogatu udvari kocsiz ket kamarással, a kocsiz mindket oldalán egy-egy lakaj, egy hatlovas udvari kocsiz, az elhunynak főudvarmestérével, a kocsiz mindenik oldalán ket-ket lakaj a lakajok párosán, ket udvari fourier, végül a hat fehér loval vontatott piros halottas kocsiz a koporsóval.

A halottas kocsiz mindegyik oldalán négy lakaj ment és négy nemes apród égő viasz-faklyákkal. Hat arciére testőr jobbról, hat magyar testőr balról. Kívül: nyolcz drabant testőr jobbról és nyolcz testőrlovás balról.

## A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

### Pünkösöd.

— A Debreczeni eredeti tarczaja. —

Tíz nappal az Urnak mennybemenetele s ötvennapra feltámadása után, a mikoron elérkezett volna a pünkösödnek ünnepe a zsidók között, összegyűltek a Jézus tanítványai egy házban s várták a Vigasztalót, a kit megígért nekik az Ur.

Egyszerre nagy fényesség szállt le a házra, a melyben összegyűlvé valának az apostolok s mind nekik felett tüzes nyelvek repkedtek, a mely őket megfélemlítő vala. De mily nagy volt a csodálatosságuk, hogy megerősödve érezték magukat, a mint felocsudtak s önkentelenül vágyaszkodtak a nép közé, kezdvén különféle nyelveken beszélni s hirdetni az összesereglett népnek az Isten Igéjét, a szeretet vallásának tanait: Megérkezett a vigasztaló Szent Lélek.

Ez az esemény alapította meg a Krisztus egyházát, mert erőt adott a tanítványoknak, hogy szembeszálljanak az odók viharáival, az üldözéseknek kinjaival, hirdessék bátran, amennyire tőlük ténk, az igaz hitet, igyekezzenek belátni az emberekkel, hogy szeretnők kell azokat, akik őket megbántottak s hogy kenyérral dobálják vissza azokat, akik őket kövel hajgaltak . . .

Szókatlan volt, épen azért hallgattak meg, hogy tudatlan ac-ök és halászok hirdessenek ilyen magasba törő eszméket; de itt is bebizonyult, hogy a jó boroak nem kell czéger, megérteitek a művelt hallgatók a tudatlan ac-ök és halászok szavát, mert a meggyőződés, igaz, benső hit erejével voltak

Egy század gyalogos és egy század lovas zárta be a menetet.

A gyászmenet a Josephsplatzon keresztül, az Auguszliner és a Tegetthoffstrassen átvonult a Neue Markt-on lévő kapuczinus templomhoz.

A mint a halottas kocsiz a templom főkapujához ért, leemelték a koporsót, melyet a papság élén a pontifikánsok fogadtak. Ezek vezetése mellett aztán bevitték a koporsót a templomba és ráhelyezték a főoltár előtt felállított körskörül égő gyergyaktól befoglalt gyász emelvényre.

Nyomban rá megkezdődött az ünnepélyes beszentelés, mire az udvari zenekar énekesei a liberát énekeltek.

Ezután leemelték a koporsót a dobogóról és gyászadalok éneke, faklyák világa mellett levitték a kriptába.

Elöl haladt a pontifikáns a segédkező papsággal.

A király, kir. hercegek, az első főudvarmester helyettese a pálczával, az elhunynak főudvarmestere és a két kamarás követte a koporsót.

A kriptában újabb beszentelés történt. Az ima befejeztével az első főudvarmester helyettese a kapuczinus gardiánnak átadta a holttestet, őrizetére bízta, majd átadta neki a koporsó kulcsait, mire mindenki ismét visszatért a templomba.

A mint a király oda visszajött, az udvar eltávozott onnan és az jeladás volt mindenkinek a távozásra.

## Jog és pénzügyi bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen május 23.

(M. P.) Debreczen város jog és pénzügyi bizottsága a tagok rendkívüli érdeklődése mellett tartotta meg tegnap delután gyűlését, a melynek fő tárgyai a soproni átirat, Reichmann Ármin és társai indítványa és az 1895 ik évi zárszámadás voltak.

azok mondva. Ez a titka mindennek, a mit a világon arra számol, hogy elterjedést nyerjen a nép között; hogy igaz hit és meggyőződés erejével hirdessenek azok, akik erre elhivatva vannak, vagy elhiva ottannak érzik magukat.

Az igaz meggyőződés ereje leköti a műveltebbeknek is a lelket, a kik aztán a maguk tudományát, szellemi fölényüket az eszmére átruházva annak örök örök életet adnak.

De honnan lehet ma, midőn tüzesnyelvek és nagy fényesség alakjában nem száll senkire a Szent Lélek, olyan igaz meggyőződést szerezni, mely a világot is kifordítja sarkából? Mashonnan nem, mint önmagából az eszméből s ez elméből, mely azt szűne.

Valamint Anteusz egykoron a Földtől nyerte vissza erejét valahányszor vele érintkezésbe jött, az eszmének is a folytonos esziszolódással, az elmének eszmék finomítására és ragyogására berendezett gyémant köszörülő műhelyben kell megszereznie azt az erőt, mely képessé teszi a megküzdésre minden támadással és akadályllyal szemben is.

Nem szabad addig nyilvánosság elé lépnie az embernek azzal, a mit jónak, helyesnek tart, mindaddig, míg saját lelki világának keresztül nem ment a tisztító tüzen, Horátius azt tanítja, hogy a költemény nonum prematur in annum, kilencz évig nyomja a ládafiókját, míg nyilvánosságra jön: így van ez az eszmével is.

Lám, Jézus kiment a puszta s ott bójtölve, gyökéren rágódva határozta el magát arra, — hogy hirdetni fogja isteni tanait. Tanítványai, a kik kicsinyhitűek voltak, már hába vonultak magukba, nekik nem volt elég a saját elméjük tüze arra, hogy megerősödjének a Krisztustól nyert eszmék lelkeikben, nekik isteni ihlet kellett, hogy kiállhassanak a piacra hirdetni, a mit igaznak vallottak.

Konstatáljuk, hogy a jog és pénzügyi bizottság tegnap ülésén látszólag sokat végzett.

Ha azonban latolgatjuk, első sorban a soproni átiratra vonatkozólag hozott lágymelleg határozatát, a melynek indokolása lehet, nem megszegyenítő Márk Endre urra, de Debreczenre igen.

Hát Debreczen, a hol az alkotmányos szabadságnak oltára van, a mely város századokon keresztül védhástyája volt a szabadságnak, s most, mikor a soproni átiratot tárgyalják, bő alkalmat nyílik annak bebizonyítására, hogy ősi dicsőségéből, hírnevéből mi sem enged, hanem gátat vet minden oly törekvésnek, mely alkotmányunk egyik sarkalatos és legszebb elvének, a szólásszabadságnak megsorbitását czélozza, a helyett elfogad 9 szóval 4 elleneben egy olyan Márk Endre izű javaslatot, s annak indokolásával arczul csapja önmagát, kiteszi e várost annak, hogy az egész ország előtt meghurcolják s a mellett magára veszi azt a vádat, hogy Debreczen az ország alkotmánya ellen tör.

Nagy szó ez, mélyen tisztelt kilencz bizottsági tag urak!

Meg csak azt említjük meg, hogy Márk Endre ur a mult jog és pénzügyi bizottság óta fordított egyet a köpönyegben, a mi nagyon megszokott dolog nála.

Mikor először tárgyalták a bizottságban a soproni átiratot, Márk Endre ur még göresösen ragaszkodott azon álláspontjához, hogy az átiratot melegen pártolja s a mellett külön feliratot intézteni javasolt az országgyűlés mindkét házához e tárgyban.

Tegnap pedig ő volt az első, ki az átiratra vonatkozólag beterjesztette alább közlendő javaslatát, a mely már jóval különbözik attól a javaslattól, a melytől Márk

Hanem az ő első tanítványuk, a ki tulajdonképen valamennyi mesterét, Pál, a nagy apostol már tudós férfiú volt, neki elég volt három napi magába melyedés, hogy első apostola legyen a szeretet vallásának, a szabadság, egyenlőség és testvériség tanának.

De mindennek meg van a maga ideje: »Nem a kakas szavára kezd virradni, De a kakas kiált, mert hogy virrad!»

s ha valaki nem a maga idejében hozakodik elő eszméjével, teljesen úgy jár, mint Luczifer mondja:

»Ah, ép a szent tan mindig átkotok, Ha véletlen reabukkantatok, Mert addig csüriték, hegyezitek, Hasogatjátok, élesítitek, Míg örülség, vagy bekő lesz belőle. Exact fogalmat nem bírván az elme Ti mégis mindig ezt kerestek. Önátkotokra, büszke emberek!»

De ha

»Ejő a kor, mely a rideg közönyt Leolvasztandja s mely új tetterővel Szemébe néz az elavult lomoknak, Biraül lép fel, büntet és emel, Nem retten vissza a nagy e-zközöktől, Nem fel a rejtett szót kimondani, Mely majd hatalmas görgeteg gyanánt Haladni fog a végzetes uton, S lezussa tán azt is, ki őt kimondta: Megleljük a szót, azt a nagyta'izmant, Mely a vén földet ifjává teszi: Testvériség, egyenlőség, szabadság!»

Fejő.

ur a mult ülésen semmi körülmények között sem volt hajlandó elállani.

Bizony, bizony olyan **M á r k** Endre ur, mint a tavaszi idő.

Az a kilencz ember pedig, a melyik **M á r k** ur javaslatát elfogadta, Debreczen városnak sem tisztességét, sem becsületét szíven nem viseli s így nem is lehet kifejezője a város érzelmeinek.

Miután Sopronrói van szó, a mely város tudvalevőleg a legnagyobb ellenszennvel viseltetik városunk iránt. megelégedtünk volna mi is annyival, ha elfogadják **Z á d o r** Lajos azon indítványát, hogy a soproni átiratot minden kommentár nélkül irattárba helyezze. Ez azonban 5 szóval kisebbségben maradt.

De remeljük, nem így lesz a közgyűlésen. Ha nézzük tovább, hogy mit végzett tegnap a jog- és pénzügyi bizottság, látjuk, hogy letárgyalta a **R e i c h m a n n** Ármin és 42 más törvényhatósági bizottsági tag által aláírt indítványt is.

De hát hogyan intézte el? Hozott egy határozatot háromnegyed órai tanácskozás után, mely szerint a bizottság az indítványt elveti és illetve a közgyűlésnek nem ajánlja elfogadásra.

Ezt a határozatot 11 szóval 7 ellenében hozta.

Elismerjük, hogy a jog- és pénzügyi bizottság igen bölcs bizottság. Valóban annak kell tartanunk, mert imé tegnap megmutatta, hogy három negyedórás tanácskozás után meg tudta azt állapítani, hogy melyik jobb, 375,000 frtért **ó c s k a**, vagy 400,000 frtért új város-háza.

Neki inkább kell 375,000 frtért **ó c s k a** város-háza.

És vajjon mily alapon vetette el a nagy fontosságú indítványt? **S t a h l** Géza ur azon felszólalásának alapján, hogy ő kétségbe vonja, miszerint a 400,000 frtba egy s más dolgok be lennének számítva s kijelentette, hogy az új város-háza felépítése 570 ezer frtból is alig telne ki s még akkor sem lenne oly szép és monumentális, mint a milyen az elfogadott és belügyminiszterileg jóváhagyott terv szerint lesz.

Mig azonban **S t a h l** Géza ur e kijelentése, még ha szakértőnek vesszük is őt csak egy embernek a kijelentése s vele szemben áll 42 embernek a kijelentése, mely indítványában azt mondja, hogy 400,000 frtból kész egészen új város-házát építeni, nem pedig holmi toldott-foldott épületet.

A 42 indítványtevőben megvan a garancia arra nézve, hogy a mit mond, azért helyt is áll, mig **S t a h l** Géza h. főmérnök urban ninc, a mit igen helyesen, **S z a b ó** József főszámvévő ur is kétségbe vont, mikor kifejtette, hogy a 230 ezer frtért felvállalt város-házát most már 375 ezer forintért építik, de ki garantiroz azért, hogy nem nő még az az összeg 400 ezer forintra, vagy többre is?

De végre is szótöbbséggel elfogadták az elvetési indítványt s ezzel látszólag elintézték ezt is.

Ugy látszik, hogy hamarjában akarnák ez indítványon elverni a port, ha az sikerülne.

Mert míg más ilyen nagyfontosságú ügyet vagy indítványt a l b i z o t t s á g o k n a k szoktak kiadni, a hol komoly megfontolás és a legapróbb részletekig kiterjedő vizsgálat tárgyává teszik az ily indítványokat,

addig, ezzel röviden elbántak s a nélkül, hogy magát a tizenkettedik órában érkezett ugyan, de még most sem késő indítványt vették volna bonczkés alá és vizsgálták volna, mindaddig másról meséltek.

A vége lett aztán a dolognak az az elhamarkodott határozat, melyről meg vagyunk győződve, hogy a közgyűlés el fogja vetni s nagy szótöbbséggel fogadja el **R e i c h m a n n** Ármin és társai egyedül helyes indítványát.

A harmadik úgy a hogy elintézett dolog az 1895. évi zárszámadás felülvizsgálása.

Ez ugyan nem a bizottság hibája, de mégis több körültekintést érdemel a város zárszámadása.

Egyedül az idő rövidsége indokolja azt, hogy pár nap alatt vizsgálták felül a zárszámadást, de hát lehet azon is segíteni.

Ámbátor mi a zárszámadás helyességéről meg vagyunk győződve, teljes garanciát nyújt nekünk arra nézve **S z a b ó** József főszámvévő személye, mégis mint a felülvizsgálatra kiküldött bizottság jelentése mutatja, van ott több olyan dolog, szükséges ott egy s más olyan intézkedés megtétele, a melyek csak akkor lehetnek nyilvánvalóvá, ha tüzetes vizsgálat tárgyává tétetik a zárszámadás.

Ime ezekben vázoltuk nagyjában a l á t s z ó l a g elintézett ügyeket, magáról az ülés lefolyásáról szóló részletes tudósításunkat a következőkben adjuk :

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután 3 órákor a város-háza nagy tanácstermében **V é r t e s s y** István főjegyző elnöklete alatt rendkívül látogatott ülést tartott.

A majdnem teljes számban megjelent tagok közül teljegyeztük a következőket : **S z a b ó** József, **Á b r a h a m** László, **K o v á c s** József, **C s a n a k** József, **Z á d o r** Lajos, **D r. M a g o s s** György, **M á r k** Endre, **K o s z o r u s** Lajos, **S t a h l** Géza, **S z i l á g y i** Károly, **D r. B a l k á n y i** Miklós, **S t e i n f e l d** Antal, **D r. K e m é n y** Mór, **N a g y** Ferencz, **V e c s e y** Imre, **K o m l ó s s y** Arthur, **K o m l ó s s y** Dezső, **S z a b ó** Kálmán, **N e m e s** Kálmán. Az előadó **V a r g a** Károly jegyző volt, ugyanő vezette a jegyzőkönyvet is.

### A soproni átirat.

**V a r g a** előadó : A mult ülések egyikén felbeszakadt a soproni átirat tárgyalása, most ez kerül napirendre.

**S z i l á g y i** Károly kívánságára felolvassák még egyszer az átiratot.

Felolvasás után **M á r k** Endre betereszti a következő határozati javaslatot, melyet rövid szavakban elfogadásra ajánl :

### Határozati javaslat.

Bárha bizottságunk az ország jól felfogott érdekével ellentétben levőnek látja azt, hogy a költségvetési vitáknak teljesen felesleges hosszadalmassága és a parlamentari harczmodornak személyes kérdéssé fajulása által a nemzetnek legsürgősebb érdekei megoldatlanul maradnak, tehát a törvényhozás szabad működése megakasztottnak látszik, tekintve azonban azt, hogy a parlamenti szólásszabadság a magyar nemzetnek olyan kiváló kincse, a melyről a mint remeljük pusztán időszertei jelenségek miatt egykönnyen lemondani, vagy azt korlátozni nem volna sem czelszerű, sem helyes, Sopron sz. kir. város törvényhatóságának megkeresését tudomásul veendőnek véleményezi.

**Z á d o r** Lajos nem fogadja el **M á r k** Endre indítványát, ő egyszerűen tudomásul venné az átiratot minden kommentár nélkül.

**B a l k á n y i** Miklós csatlakozik **Z á d o r** indítványához.

**S z i l á g y i** Károly hozzátenné **M á r k** indítványához, hogy és irattárba helyezi.

**V é r t e s s y** elnök szavazás alá bocsátja a két indítványt s a bizottság **9 szóval 4 ellenében** **M á r k** Endre indítványát elfogadja.

### A városháza újra építése.

**V a r g a** előadó felolvassa **Reichmann** Ármin és más 42 bizottsági tag által aláírt s a városháza egészen újból való építése tárgyában benyújtott indítványt.

Lapunkban ismertette és szószerint közölve volt már az indítvány, így azt ismerik olvasóink.

**C s a n a k** József szolt először az indítványhoz és kifejtette, hogy ő úgy szeretné s meg van győződve arról is, hogy minden oly bizottsági tag, a ki szeretett városunk érdekét szíven viseli — úgy akarna, hogy az építendő új városháza szilárd és századokra kiható legyen. Ez pedig, ha az eddig megkezdett uton haladunk tovább nem lesz így. Tartok attól ugymond, hogy az ócska és nem ócska falakból összetakolt városháza nem fog megfelelni s mi lesz akkor? Majd mikor erre rájövünk, akkor kell egészen újból építeni azt óriási és kétszeres költséggel. Majd felhívja a bizottsági tagokat, az indítványban foglaltak megszívlelésére. Az új épület 10 évi adókedvezményére, az új épületben levő bolthelyiségek árának tetemes emelkedésére stb. Melegen ajánlja az indítványt elfogadásra.

**D r. B a l k á n y i** Miklós azzal kezdi heszédét, hogy mikor a városháza építés először szóba került, ilyen eszméje nem alakult senkinek sem. Hanem most a 12-ik órában merül fel ez eszme. Ha akkor tették volna ezen indítványt, talán elfogadta volna, de azt most nem teszi. Azt nem vonja kétségbe, a mit az indítványozók állítanak, hogy 400 ezer forintból lehet egészen új városházát építeni de hogy olyan szép legyen az, mint a minő tervet a kivételre már elfogadtak, azt kétségbe vonja, és nem hiszi el. Ha most megakasztanánk a munkálatokat s egy év mul a jönnénk csak arra a tapasztalatra, hogy az a városháza nem oly szép, nem oly impozáns, akkor vissza kellene újból térni a régi tervhez. Ilyeneket Debreczen reputációja meg nem enged. Indítványozza, hogy a bizottság azt hozza javaslatba a közgyűlésnek, hogy az indítvány utasítsák el.

**K o m l ó s s y** Dezső aláírását indokolja meg. Igaz, ugyan mondja hogy mindaddig nem jutott eszébe senkinek ilyen indítvánnyal előállani, de mégis nagyon természetes ez indítvány s z ü l ő o k a. — Mert mi 230 ezer forintból akartunk városházát s ez összeg meg is volt. Lassankint nőtt az összeg háromszáztíz, — majd végre 370 ezerre, végre elérjük a 400 ezret is és nem lesz új városházánk, hanem egy ócska megfejelt épületünk, a melynek ötven év az mulva az emelete 50, az alsó része 100 éves lesz. A mostani városháza hátsó része pedig annyira rossz és nedves, hogy az ugy is lebontandó, épen ez történik az épület elejével is, a mint azt a miniszteri kiküldött szakértő véleménye is kötelezővé tette. És most mi történik, megmarad a két oldal. — Ámde a földszinti helyiségek sem megfelelők, 30—40 év mulva teljesen használhatatlanná válnak, akkor újra óriási költségekkel kell az egész városházát újra építeni. És mig így kötött marsrutával rossz falakra épít a vállalkozó, addig szabad téren, mily gyönyörű városházát lehetne építeni. Ő ajánlja indítványukat elfogadásra.

**M á r k** Endre szerint az indítvány nem is tárgyalható csak a meglevő határozatnak a belügyminiszteri jóváhagyással való publikálása után 30 nappal. De különben is ilyen kísérletezésekbe egy város nem bocsátkozhatik, a mikor jóváhagyott és szakértők által felülvizsgált terv van. Ócska falakat ujjal összeilleszteni pedig szerinte a legutolsó kontár építő is tud. Kétségbe vonja azt, hogy 400 ezer forintból új városházát lehetne építeni, azt mondja, hogy haladjon a város tovább azon az uton, a melyet megkezdett.

S t a h l Géza rövid szavakban álláspontját fejt ki, a mely ismeretes. Majd a következő számításokkal igyekszik czáfolni az indítvány komolyságát. Ha az indítvány elfogadtnak, akkor a tervek elkészítése, felülbírása és miniszteri jóváhagyása egy felévet venne igénybe, az építkezés tehát csak a jövő tavasszal vehetné kezdetét. Az építkezés tartana két évig. Tehát összesen 3 évig kellene fizetni a Hungáriáért a bérosszeget, a mi 26 ezer frtra rug. A boltokat ki kellene költöztetni, ez két évig 27 ezer frt veszteség volna. A mostani építéshez a részlettervek, rajzok készen vannak, ezt ki kellene fizetni, a mi 8 ezer frtot tesz ki. Új pályadíjakért 6 ezer forintot, új tervekért a 400 ezer frtnak megfelelőleg 18 ezer frtot, a költözködésért 3400 frtot, összesen tehát **79 956** frtot kellene fizetni. Mindezeknek, ha az indítvány komoly, benne kell lenni a 400 ezer frtba. Ezt levonva azt látjuk, hogy 320 ezer frtból akarnak új városházát építeni, a mikor a mi tervünk szerint 321.700 frtba kerül az átalakítás, dacára annak, hogy előismerik az egységárak kicsiny voltát. Milyen épület lesz az 320 ezer frtért. Ha pedig ezek ninesenek leszámítva a 400 ezer frtból, akkor mindezeket hozzá kell ahoz számítani s a vege az lesz, hogy a városnak 200—212 ezer frt kölcsönt kell felvenni az építkezésre. Majd arra az ellenvetésre tér ki, hogy az épületen repedések lesznek. Ez szerint a kivitelől a munkától függ. Jót áll azért, hogy semmiféle szerkezeti hiba, sem repedés nem lesz. Szolid lesz az az épület és észre sem fogják venni, hogy az nem teljesen új. Határozott meggyőződése, hogy nem 400, de 500 ezer frtból sem tudának az indítványozók új városházát építeni.

S z a b ó József azt a kérdést veti fel, hogy ha már 230 ezer frtról 321 frtra nőtt a városháza építési költsége, ki garantirozza most azt, hogy ennyiből felépül a városháza?

S t a h l szerint garancia erre a miniszteri jóváhagyás. (Gyenge kis garantirozás. Tudósító)

#### Zádor Lajos indítványa.

Z á d o r Lajos emelkedett ezután szólasra s előbb refektált M á r k Endrének azon megjegyzésére, hogy a tárgyalás alatt levő indítvány nem is tárgyalható. Szerinte tárgyalható minden indítvány, ha a város érdekeről van szó, akkor is, ha a legutolsó órában jön valami s annak a jóságáról meg vannak győződve. Ő küönben már régen foglalkozott ez ügygel s most miután újra felszínre került ez ügy egy indítványt terjeszt be.

Z á d o r Lajos indítványát, a mely ugyancsak megszívlelendő dolgokat foglal magában, a következőben közreadjuk, már csak azért is, hogy er esülve legyen arról városunk közönsége, hogy ilyen eszme is merült fel.

Az indítvány szövege szerint a következő:

*Mélyen tisztelt Bizottság!*

Miután a városháza építése — újlag napirendre került, és részéről is nagyon meg gondolónak tartom, a régi állapot fentartásával egy nagy öszszegnek beépítésénél fogva szerzett városom jól felfogott érdeke szempontjából kötelességet vélek teljesíteni, a mikor meggyő ödés-met nyíltan kifejezem és Önök szíves figyelmét az alábbiakra felhívom:

Két ízben beutaztam a nagy Német birodalmat, Belgiumot és Hollandiát és ezen utak alatt a városházákra nézve azon tapasztalatot merítettem, hogy a legtöbb város ragaszkodik ősi székházához és sok városban 4—500 éves épületekkel találkozunk, u. m. Brüssel, An werpen, Haaga, Amsterdam, Frankfurt, Nürnberg stb. a hol a régiek által alkotott beosztásu helyiségekben, a mostani óriásra fejlődött közigazgatást folytatják. Azon városok pedig, melyek új székházakat építettek, oly nagyszabásu mé tékben és pompás kiállításban építettek, melyek ismét 4—500, évre biztosítják a város tekintélyét, és ezen városok u. m. Berlin, München, Wiesbaden, Bécs, stb a nagy momentális mellett, a praktikus

jóvedelmezésre is gondoltak a midőn a földalatti beépített és az adminisztráció által nem használható területet, nagyszerű sör- és borházaknak kihasználják, és mint Wiesbaden, a város egyik nevezetességét mutogatják, annak megjegyzésével, hogy ennek bére a beépített értéknek, — nagyrészből kamatozását biztosítja.

Ezek előre bocsátása mellett én határozottan, az azonnali építkezés mellett foglalok állást, de nem a teljes, sőt nem is a nagyrészből lebontással, hanem a városunk lakosságának minden időbeni praktikus gondolkozásának megfelelőleg, egyedül a második emelet reá építésével, miután én a második emelet reá építése mellett az adminisztrációnak több és jobb beosztásu helyiséget akarok adni, azonban fenytést, sőt csak felesleges költséget is egy 50 éves épületnek rekonstruálására, nem tartok megengedhetőnek; mert bármiképpen is magyarázzuk és szépítjük, egy 50 évvel ezelőt épült házunk, teljesen modern izlésnek megfelelő ujjaalakítását, teljes lehetetlenségnek kell nyilvánítanom.

A mostani városházunk úgy mint a Tiszapalota, tehát a második emelet felhúzásával és a külső díszítéssel, valamint új ablakkal, meg mindég egy szép épületté alakítható at, melynek jellege a mi főpiaczi építkezésünkben, meg évszázadra méltó helyet fog elfoglalni, miután én meg vagyok arról győződve, hogy utódaink sem fognak soha azoi helyzetbe jutni, hogy egész utcákat lebontsanak, ezáltal sugar avagy körutat teremtsenek és abban csakis egyöntetű épületeket emeljenek.

Ezen átalakított városháza tehát méltó helyet fog elfoglalni a főteren és teljesen meg fog felelni az öszszes, ebben elhelyezett adminisztratív helyiségeknek és ezen öszszes átalakítás nem fog többé 120—130 ezer forintnál kerülni.

De most következik a főkérdés: a reprezentáció: hova helyezzük a dísztermet? Erre nézve bátorodom ajánlani a Kis-utca elején dísztelenkedő vargaszin helyét, melynek értékesítése és a város szépítése oly égető kérdés. — Ennek helyén az utcából hozzáveendő területtel kaphatnánk egy 14 méter széles területet, melyre építve a földalatti területekkel együtt teljesen kihasználva, egy oly palotát építhetnénk, melynek felső részében egy szép dísztermet és öszszes mellék-helyiségeit, sőt még más értékesíthető helyiségeket is, az alsó résziben nagyszabásu sörházat, bolt-helyiségeket kapnánk és ezen építkezésre, ha 200,000 forintot előirányozok, azt hiszem, szép épületre gondoltam.

Ugyanezen alkalommal megváltoztatnám a Kis-utca másik oldalát is, oda építenék egy végig húzódó vasszerkezetű árnyhelyiséget, mint azt Haágában láttam, a helyiségek belső részét porcelánnal burkolnám és elatnám egy kútból bőven vízzel, ide helyezném az öszszes husfelek halak árulását; ezen helyiséghez csak 5 meter szélesség kívánatik és így bő hely maradna az utca kívánalmának, — ezen építkezésre 100,000 forint elegendő lenne.

Most tehát ajánlatom szerint kellene:

- |                                     |             |
|-------------------------------------|-------------|
| 1. a városháza felépítésére maximum | 150,000 frt |
| 2. a városháza díszterme épületére  | 200,000 frt |
| 3. az Áron-féle kis-utcai áruháza   | 100,000 frt |

450,000 frt,

melynek kamatja 5%-jával számítva teszen 22 500 frtot, már pedig ezen két utóbbi építkezés biztosan behozná ennek teljes fedezetét.

Igy tehát a mostani elfogadott és miniszteri jóváhagyott 321.872 frthoz nem számítva az ott is felemlített 18.250 frt még mutatkozó hátralékot, 100.000 frt kellene, azonban az egész beépített öszszeg bő kamatozást nyerne és megoldatnék egyuttal egy olyan kérdés, mely évtizedek óta napi rendben van és a mellett a piac közegességi szempontjából a főlelmi czikk, a husfélék olyan elárúsító helyet kapnának, melyért

megirigyelhetne bennünket az egész ország és melylyel a müvelt külföld után következ-nénk.

Ezen építkezések sorrendje lenne először a város háza rekonstruálása, mely e hó alatt teljesen keresztül vihető és így a Hungária kibérlése teljesen indokolt lenne.

Ezekben van szerencsém a Tekintetes Bizottságnak indítványomat előterjeszteni és a mennyiben nézeteikkel a felvetett konkrét javaslatok találkozni, azok részére szíves támogatásukat kérem, meg jegyezven, hogy ennek el nem fogadása esetén kérem, külön álláspontomat jegyzőkönyvileg documentálni.

Teljes tisztelettel

Zádor Lajos

jog és pénzügyi bizottsági tag.

S z i l á g y i Károly szerint egy emeletnél a mint kitűnt 100,000 frt volt a fallatio, ha most ujonnan építik, 300 ezer frt lesz a fallatio. Szerinte a régi épület erősebb, mint akárhany új. Azt állítják, hogy az épület fennálló tehetsége gyenge, — pedig nem az gyöngye, hanem az indítvány fundamentuma gyöngye. (Zajos derűlttség.)

Nem jelentkezvén többen szólasra, általános lett a kívánság: — Szavazzunk, szavazzunk!

Z á d o r Lajos csak abban az esetben tartja fenn indítványát, ha Reichmann Armin és társai indítványa fogadtnak el. Ha azonban ezt elvetik, úgy visszavonja indítványát.

V é r t e s s y elnök felteszi a kérdést, hogy a kik elfogadják az indítványt, álljanak fel. Megjegyzi, ha ezt elfogadják, úgy mellék-tárgyalásra ki fogja tűzni a Z á d o r Lajos által előterjesztett indítványt.

A szavazás megejtetvén, Reichmann Armin és társai indítványát **11 szóval 7 ellenében** elvetették s illeve nem partolóság terjesztik a közgyűlés elé.

#### A zárszámadás.

A zárszámadás felülvizsgálatára kiküldött albizottság betérjeszti jelentését, a melyben kifejti, hogy az idő rövidsége miatt nem lehetett annyi körültekintéssel, mint a mennyit megérdemelné és megkívánna Debreczen város zárszámadása.

Több apró javaslatot ajánl elfogadásra és kisebb hiányokra, szükséges intézkedések megtételére hívja fel a bizottság figyelmét. Így többek között a bírságpénzek, előleget dolgában.

A bizottság egyhangulag elfogadta a zárszámadást s az albizottság által előterjesztett javaslatokat azzal terjeszti a közgyűlés elé, hogy azokra a tanács figyelmét hívja fel.

N e m e s Kalmán, K o m l ó s s y Dezső, S t a h l Géza, S z a b ó József és Á b r a h á m László szóltak még a tárgyhöz.

#### Az ülés vége.

Több apróbb tárgyat intéztek még el, a melyről lapunk újdonsági rovatában számolunk be s ezzel a jog- és pénzügyi bizottság zajos ülését V é r t e s y István elnök bezarta. Ülés vége kevéssel 6 óra előtt.

#### Irodalom és művészet.

##### Debreczen és a Hortobágy képekben.

M e n d e l o v i t s Lajos debreczeni lakos tízezer példányban készített két fenyképalbumot, a melyek egyike Debreczen város nevezetesebb épületeinek, másrészt pedig a hortobágyi puszták képeinek felvételeit tartalmazza aranyozott vászonkötésben. Az albumokból a város 300 frt értékben rendelt meg, a többi a millenáris kiállításra és Debreczenben árusítja a vállalkozó. A város képei 50 kron, a hortobágyi képek pedig 30 kron kaphatók. Véleményünk szerint igen nagy kár volt a legtöbb — nagyon régi képet újra meg nem csináltatni, mert azokból az idegen nem igen ismeri meg a mai Debreczent.

## EZRED ÉVI LANT.

A „magyar vallás“-ról.

Írta: Szabolcska Mihály.

Mikor elbuktunk a mohácsi mezőkön,  
S hit helyett már kétség ült a szemfedőnkön;  
Mikor úgy látszott, hogy Isten elhagyott, el:  
Az »uj hit« világa akkor ragyogott fel!

... Egy-egy kicsi templom édes rejtekében,  
Magyar ige zendül, édes csodaképpen.  
Magyar ige zendül jogról, igazságról,  
Az eltemetett jog — feltámasztásáról!

Magyar ige zendül két hazán keresztül,  
S rá minden magyar szív födobog, megrezdül!  
Hisz' Árpád apánk szava, áhítatja,  
»Magyarok Istene« jobban meghallgatja!

S ah, mintha bűbáján szép hazánk nyelvének:  
A régi zsoltárok új erőt nyernének! ...  
— Vagy talán hogy rajtunk újra betelt, újra,  
A választott népnek minden baja, buja!

Hisz' ott keseregünk, siralomba élvén,  
Mi is rabokként, a »Babilon vizénél«.  
S nekünk sem lehetett reményünk egyébben,  
Csak »a sereg«-nek erős Istenében! ...

— És ha jó a hajnal, a nap támadása:  
Mit ér a hatalmak minden gátolása?!  
Mre fölriadtak a nagy változáson,  
Egy lett a magyar nép a »magyar valláson«!

... De ki tudna aztán merengeni békén,  
A visszavonások ezer szövetségén?  
Hogy, s miképp viselnek e hit ellenében,  
Testvér-háborukat, az Isten nevében!

Am a magyar vallás hü marad magához,  
Hü a szabadsághoz, a magyar hazához.  
S Rákóczy, Bocskay, Bethlen kardja éle,  
Fényt hint a magyar nép szebb jövődjére.

Es ma »megfogyva bár, de törve nem«, élünk!  
S ezerev határan áll hitünk, reményünk.  
— Multadért a jövőt bizakodva várom,  
Édes magyar hitem, szép magyar vallásom!

### Kurucz dalok.

Írta: Endrődi Sándor.

#### I.

Rajta kurucz, rajta!  
Ne nézd, ki az apja,  
Ne nézd, ki az anyja, —  
Darabold, darabold,  
Pusztuljon a fajja!  
Egy szalig, halálig,  
— Mint vihar a habnak —  
Neki a labancznak,  
A kutya labancznak!

A labancz, a labancz  
Csak zsoldért labanczol,  
De az igazi kurucz  
Egy szalig, halálig  
A bázárért harczol.  
A labanczság: gázság,  
Velünk az igazság:  
Isten a vezérünk,  
Zászlónk a szabadság!

#### II.

A majthényi róna  
Mintha végtől-végig  
Gyászba borult volna ...  
Zászlóit a tábor  
Szomorun lehajtja,  
Lehanyatlak a nap,  
A dicsőség napja.  
Nem is lesz már annak  
Soha virradatja!  
Soha virradatja!

Hej, dicső Rákóczi!  
Hej, vitéz Bercsenyi!  
Kuruczok vezéri!  
Hej, Ocskay, Pekry,  
Bottyán Bezerédy!

Hiába kiáltunk,  
Folyamodunk hozzád:  
Hallgatsz már, hallgatsz már  
Szegény Magyarország,  
Szegény Magyarország!

Csillagok, csillagok,  
Utat mutassatok;  
Hová, merre tartunk,  
Merre bujdosoljunk  
A fekete gázsából?  
A világ mely táján  
Verődik táborra  
Az a régi tábor! ...  
— Hej, Károlyi Sándor!  
Hej, Károlyi Sándor!

#### III.

Édes szülőanyám,  
Gyászba borult hazám,  
Elárvult országom,  
Te szép Magyarország!  
Behintem könyekkel,  
Behintem csókokkal  
Bubánatos orozád  
S felzokogok hozzád:  
Immár Isten hozzád,  
Immár Isten hozzád!

Felhő zug fölöttem,  
Éj terül köröttem  
Feketen, sötéten.  
Minden bánattal  
Szívembe vagy zárva,  
Elviszlek magammal  
Idegen világba.  
Te legszentebb gyászom,  
En árva országom,  
Szép Magyarországom!

Sűrű, sötét éjből  
Valaha nap támad,  
Fekete felhőkkel  
Lobogó villámok  
Haló poromban is  
Reszketve gondolok  
Sohajtok utánad  
Édes szülőanyám,  
Porba tiport hazám  
Légy áldott, — légy áldott!

### Hála az ezer esztendőért.

Írta: Pósa Lajos.

Oh népeknek édes atyja  
Világító fényes napja,  
Ezer éven át hü pásztorunk!  
Hálás szívünk feléd dobog,  
Égő tüze feléd lobog,  
Nagy Isten, hozzád fohászunk!  
Órzó szeme évezrednek:  
Dicsőség a te nevednek!

Te hoztál el napkeletről,  
Napkeleti folyó mellől,  
Te voltál az a turulmadár!  
Megszálltál a Kárpátokon,  
Megszálltál a bérczfokon:  
»Ez hazátok, ez a szép határ!«  
Égi szava évezrednek:  
Dicsőség a te nevednek!

Vak éjszaka ha befödött:  
Virasztottál hazánk fölött,  
Te voltál pirosló hajnalunk!  
Ha sikra szállt a seregünk  
Zászlónk voltál, mi Istenünk!  
Villogó kardunk, diadalunk!  
Erős karja évezrednek:  
Dicsőség a te nevednek!

Oh népeknek édes Atyja,  
Légy a béke szent galambja!  
Fehér szárnyon repdess fölöttünk!  
Nyitott szemed csüggjön rajtunk,  
Szabadságot zengjen ajkunk,  
Arany kalászt ringasson földünk!  
Légy a szárnya uj ezrednek,  
Dicsőség a te nevednek!

## Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma a kettős  
ünnepe miatt kedden f. hó 26-án délután  
fog megjelenni; midőn ezt tudatjuk, bol-  
dog pünkösd ünnepeket kívánunk t. olva-  
sóinknak.

\* **Pünkösd isteni szünetek.** Pünkösd  
első és második napján az ev. ref. templomokban  
az ünnepi isteni szünetek a következő sor-  
rendben tartatnak meg: a nagytemplomban  
Dicsőffi József lelkész, a kistemplom-  
ban Dr. Bartók Jenő főisk. tanár, az is-  
potály templomban K. Tóth Kálmán lelkész,  
a Kossuth utcza templomban Mitrovics Gyula lelkész. Ünnepe első napjának  
délutánján és ünnepe második napján az ösz-  
szes ev. ref. templomokban a legátusok végzik  
a sorrendet, még pedig a következő sorrend-  
ben: Vasárnap délután a nagytemplomban  
Losonczy Endre esküdt felügyelő, a  
kistemplomban Virág István senior, az  
ispotálytemplomban Kovács Lajos esküdt  
felügyelő, a Kossuth-utczai tem-  
plomban Veres István 4. th. Pünkösd másodnapján délelőtt: a nagytem-  
plomban Virág István senior, a kistemplom-  
ban Losonczy Endre esk. fel., az ispotály-  
templomban Veress István 4. th., a Kossuth-  
utcza templomban Kovács Lajos esk. fel-  
ügyelő. Pünkösd másodnapján délután: a nagy  
templomban Kovács Lajos esk. felügyelő,  
a kistemplomban Veress István 4. th. az  
ispotálytemplomban Losonczy Endre esk.  
felügyelő, Kossuth-utcza templomban Virág  
István senior. Ünnepe első napján délelőtt ur-  
vacsora osztás lesz, a Kossuth-utczai tem-  
plomban Mitrovics Gyula lesz a szónok,  
az urvacsorai beszédét Kiss Áron püspök  
fogja mondani.

**Az ágost. hitv. evang.** templom-  
ban: pünkösd első napján d. e. 10 órakor  
egyh. beszéd, isteni tisztelet végeztével ur-  
vacsora osztás. Délután 3 órakor egyh. beszéd.  
Pünkösd hétfőjén d. e. 10 órakor egyh. be-  
széd, isteni tisztelet után urvacsora. Délután  
3 órakor ima.

\* **Az egyházkerületi közgyűlés tárgy-  
sorozatának összeállításán most dolgozik Tóth  
Sámuel egyházkerületi főjegyző. Az egyes egy-  
házmegegyéből már beérkeztek a jelentések s  
ezekből a jövő hét szerdára össze is lesz ál-  
lítva a tárgysorozat. Mint értesülünk — főt  
Kiss Áron püspök ur az egyházkerü-  
leti közgyűlés elé terjesztendő jelenté-  
sében meleg fog megemlékezni  
az időközben elhunyt Lukács Ödön felső  
szabolcsi esperes érdemeiről, valamint a ma-  
gyar protestáns egyház halottjairól így Pap  
Gábor dunántúli ev. ref. püspök és Beóth-  
Zsigmond dunántúli ev. ref. főgondnokról. Fely  
fogja továbbá a püspöki jelentés említeni az  
ujjonnan választott dunántúli ág. ev. püspököt  
Gyurász Ferencz pápai lelkészt is.**

\* **A tanács és a soproni átirat.** A vá-  
rosi tanács a ma délelőtt gróf Dégenfeld  
József főispán elnöklete alatt tartott teljes  
ülésében foglalkozott a soproni átirattal. Mint  
értesülünk a városi tanács egyhangulag  
járult a jog és pénzügyi bizottságban elfoga-  
dott Márk Endre féle javaslatához. A tanács-  
tól nem is vártunk egyebet, hiszen a mint  
halljuk azt a szépen stilizált javaslatot a fő-  
ispán készítette el Márk Endrének.

\* **A »Csokonai« körből.** Péter Gá-  
bor ur Csokonai »Lilla érzékeny  
dalok III Könyvben« című

munkáját küldötte be és ajándékozta Körünknek; a könyv bevezetéséül illel Takács Károly Cs. V. M. halálára írott költeménye foglalt helyet Kisújlacz adréta lakó 160 lapot tartalmaz és Nagy-Váradon Máramarossi Gollieb Antal betűivel nyomato 1805-ben. Fogadja ajándékozó ur körünk nevében legszívesebb köszönetemet. — Komlóssy Arthur.

**Vizsgák az ev. ref. főiskolában.** A főiskola igazgatóság az ev. ref. theologiai, jogakadémiai, gymnasiumi és tanítóképzési vizsgálatok sorrendjét a következőkben közli velünk: Junius hó 10-én reggel 8 órakor háláadó istentisztelet a főiskolai imateremben. Junius hó 12-én kezdődnek a parbeszédei vizsgálatok tartanak jun. 26-ig. Junius 27. és 28. theologiai alapvizsgálatok tartanak jun. 26-ig. Junius 27. és 28. theologiai alapvizsgálatok tartanak; az ezekre vonatkozó kérvények jun. 25. déli 12 óráig nyújthatók be a theol. dékáni hivatalban. A jog- és államtudományi karban. Junius 12 kezdődnek a parbeszédei vizsgálatok. Junius 20. déli 12 óráig az alap és államvizsgálatok letétele végett, a kellően felszerelt folyamodványok a jogi dékáni hivatalba beadandók. Junius 22. s következő napjain alap és államvizsgálatok tartanak a főiskola kis tanácstermében a később közzéteendő sorrendben. A főgymnasiaumban. Május 13. a VIII-ik oszt. magántanulóknak írásbeli vizsgálata Május 15. a VIII-ik oszt. magántanulóknak szóbeli vizsgálata. Május 16. a VIII-ik oszt. osztályvizsgálata. Május 18—22 ig írásbeli érettségi vizsgálat. Junius 7. d. u. torna vizsgálat (4—5-ig a négy alsó osztály, 5—6. a négy felső osztály.) Junius 9. d. u. rendkívüli tárgyak vizsgálata, 3—4 ig: szabadkezi rajz, 4—5-ig gyorsírás, 5—6-ig francia nyelv. Junius 10. a VII. oszt. vizsgálata egész nap az oratoriumban; az I. a oszt. vizsgálata d. e. az I. b. oszt. d. u. a. fizikai teremben. Junius 11. a VI. oszt. vizsgálata egész nap az oratoriumban; a II-ik oszt. vizsgálata d. e. az a. szakaszé, d. u. a. b. szakaszé a fizikai teremben. Junius 12. a V. oszt. vizsgálata a egész nap az oratoriumban, III-ik oszt. vizsgálata, d. e. az a. szakaszé, d. u. a. b. szakaszé a fizikai teremben. Junius 13. a IV. oszt. vizsgálata, az a. szakaszé az oratoriumban, a b. szakaszé a fizikai teremben. Az osztály vizsgálatok d. e. 8 órakor, d. u. 3 órakor kezdődnek. Junius 14—17-ig: magánvizsgálatok: junius 14—15-ig az I. és II. oszt. magántanulóké; junius 16—17-ig a III. VII. oszt. magántanulóké. Magántanulók szóbeli és írásbeli vizsgálatot tesznek. Junius 18—24-ig szóbeli érettségi vizsgálat. A tanítóképzésében: Junius 18 és 19. napján d. e. 9—12., délután 4—6 óráig az akadémiai VI. teremben nyilvános közvizsgálatok.

**\* Millenniumi ajándék a napidijasoknak.** A városi jog- és pénzügyi bizottság tegnapi ülésében igen szép módon gondoskodott arról, hogy a város napidijai is megemlékeznek a millennium évéről. Egyhangulag fogadták el a Szabó József főszámvéző által előterjesztett azon javaslatot, hogy a város szolgálatában levő azon napidijas irnokok, a kik már öt évnél több idő óta szolgálnak egyhavi teljes fizetésüket, a kik öt évnél kevesebb idő óta szolgálnak havi fizetésük felet kapják millenniumi ajándékul. A városnak ez ajándékozás min egy 2900 frtjába kerül.

**\* A tanács a városháza újraépítése ellen.** A ma délelőtt tartott teljes tanácsülésen egyhangulag fogadták el a jog- és pénzügyi bizottságnak a városháza újonnan építése ügyében Reichmann Armin és társai által beterjesztett ismeretes indítványra vonatkozó javaslatot. Elretheti azt a tanács, mégis meg vagyunk arról győződve, hogy a közgyűlés nagy szótöbbséggel fogja elfogadni

**\* A kereskedő ifjak millenniumi ünnepélye.** A keeskedő ifjak önképző egyesülete Junius 4-én millenniumi ünnepélyt táncmulatsággal egybekötve tartja meg. A bizottságnak sikerült B. Ruzsinszky Ilona urnó önnagyságát kedvelt művésznőket a közreműködésre megnyerni. A műsor az egyesületi dalkör éneke kezdődik, dr. Benedek János ur tartja az ünnepi beszédet, Scheppe Gyula egyesületi tag ur pedig szavalattal fogja a műsort fűszerezni; ezenkívül magán férfi ének és az egyesületi dalkör záréneke következnek. A meghívók ma küldetnek szét, a kik tévedésből illet nem kaptak volna és arra igényt tartanak, sziveskedjenek Szent-Királyi Tivadar ur üzletében e végből jelentkezni. A műsor tartama alatt szamozott ülőhelyek lesznek, melyekre a jegyek a belépő jeggyel együtt május 41-től kezdve a meghívó előmutatása mellett Szent-Királyi Tivadar ur üzletében a jelentkezés sorrendje szerint adatkak ki.

**\* Utolsó estély.** 1896 évi május hó 31-én, azaz vasárnap, csapó-utcai (zenede épület) tánciskolahelyiségében (kellemes idő esetén az udvari helyiségben) zártkörű utolsó estélyt rendez Schaff János táncztanító. Kezdeté 8 órakor. Beléptidij tetszés szerint. Jegyzet: Ünnepe másodnapján hétfőn és csütörtökön zenés kolon lesz.

**\* Építési vállalkozók figyelmébe.** A szatmármegyei kir. államépítészeti hivatal közutakon levő műtárgyak újból építése iránt 1896 június hó 3-ik napjára pályázatot hirdet; mely körülményről érdekeltek azzal értesítetnek, hogy az általános feltételek a debreczeni kereskedelmi és iparkamara hivatalánál (hatvan utca 1445 sz.) megtekinthetők.

**\* Halálozás.** Vetük a következő gyászjelentést: A debreczeni izraelita betegsegélyző és ápoló-nőegylet elnöke és választmányi mély fájdalommal jelenti nagyérdemű felejtethetlen tiszteletbeli elnökének az egylet megalapítójának Feischl Fülöné szül. Tietelbaum Johanna urhölgynek Eebreczenben 1896. május 22-én történt csendes elhunytat. A folyó május hó 24-én, vasárnap d. e. 10 órakor tartandó végtesztességtételen az egylet választmányi és tagjai testületileg való megjelenésre felkéretnek. Aldás és béke poraira! Ezenkívül a család külön gyászjelentést adott ki

**\* Rossz világ a Hortobágyon.** Az ember az idei tél után azt hihette volna, hogy a hortobágyi legelő gazdag, termékeny lesz. De hát kivert a számitásból mindenkit a tavaszi gyakori fagy és hideg szelek, a melyek miatt most bizony napi járőföldre kell a jószágoknak menni, hogy jóllakottak legyenek. Ezenkívül még az a veszedelem is megvan, hogy a sertések között óriási károkat okoz a sertésvész. A Hortobágyon legközelebb Király Gyula tanácsnok elnöklété alatt kint volt a gazdasági egyesület 16 tagja, a kik a kint levő jószágokat számtolták össze. Az összeszámolás véglegesen nincs még elkészítve, csupán anny bizonyos még, hogy a szarvasmarhák, lovak, sertések, juhok és ökrök létszáma együtt mintegy 40,000 drb.

**\* A saisonból.** Benn vagyunk május má-odik felében. Lombosak a fák ágai, hosszú selymet eresztett a pázsit. Megtermékenyül a talaj az esőzések következtében. — Ugy látszik, végre itt vannak a meleg napok! (Különben jó lesz az ördögöt nem a falra festeni, mert még megérjük, hogy mire a sorok megjelennek, ismét fel kell huzni a felöltőt, kalucsnit és kifeszíteni az esernyőt.) Különösen pedig mind melegebb napok járnak a tanuló ifjuságra, a kiknél küszöbön vannak a vizsgálatok. Nyolcz és fel hónap óta már csak rövidke pár hét és vége lesz az iskolai évek; de nemcsak az

iskolai év vége felé közeledünk mind jobban, hanem a holt-saisonhoz is. Alig jön egy-egy más évben papirkosárszámra érkező majálisra, táncmulatságra szóló meghívó. Az egész város a kiállításra készül. Aki teheti, még a legszegegyebb ember is, felrándul egy-két napra a fő- és székvárosba. — Oda koncentráliódik most az érdeklődés. Szinte jól esik a téli mozgalmassal után megpihenni a mulatságokban, a táncvígalmakban, hangversenyekben kifradt embernek. Sok családnál pedig már szóba került a nyaralás is. A kiállítás megtekintése után hova mejöjenek, Buzásra, Herkulesfürdőre, vagy valami más hazai, esetleg külföldi fürdőre. Egy ideig meg lesz egy kis élet, de nem sokáig tart. Alig egy hónap múlva kihal, hogy helyet adjon a holt-saisonnak.

**\* Sikerült operáció. Dr. Bassó-Arnoux.** József, Kossuth Lajos volt háziorvosa, a világhírű masseur-orvos, ki pár hó óta foglaltatja városunkban a legnagyobb sikerrel a massage-gyógymódot, ma délelőtt maga is orvosi műtét alatt állott. Bal váll-izomrendszerében ugyanis veszedelmes jellegű tályogoskeles támadt, a mely huzamosabb idő óta hivatása teljesítésében is gátolta. Ma végre megszabadult fájdalmas bajától. Az operációt Dr. Csikos Sándor orvos, a hírneves operateur hajtotta rajta végre a városi kórházban a legnagyobb gondossággal, teljes szakalemmel és a legkíméletesebb ikerrel. A kelevény helye most erős antiszeptikus kötés alatt a gyors gyógyulás minden kedvező jeleivel biztat. Dr. Bassó-Arnoux József ur lapunk útján is a legmelegebb köszönetet nyilváníja hírneves kartásának Dr. Csikos Sándor urnak, a nemcsak lelkiismeretesen, hanem paratlan ügyességgel végzett műtétért.

**\* Budavár bevételének évfordulója.** Budavár dicsőséges bevételének napját a rég szokáshoz híven nagy kegyelettel ülték meg a fővárosban. Az országos honvedegyesület délelőtt 10 órakor a krisztinavárosi plebánia templomban rekviemet tartatott, melyen nagy közönség volt jelen. A templom hajójában díszes ravatal volt felállítva, melyet nagyszámú viaszgyertya, kandellaber veti körül s mellette deli növények voltak elhelyezve. A koporsó lábánál a magyar czimer, nemzeti lobogók, tetején pedig honvédkard és csákó voltak láthatók. A feketével bevont első padsorokban foglaltak helyet a volt 48-as honvédtisztek, az orsz. honvedegyesület választmányi tagjai. Megjelentek a menház lakói is, kivéve azokat, a kik már nem tudnak járni. Az öreg honvédek a rekviem alatt felváltva álltak sorfalat a ravatal körül. A szertartást Rostahazy Kálmán krisztinavárosi plebános vezette, mely után a jelen voltak a sekrestyébe mentek, a hol Balogh Sándor megható szavakban köszönetet mondott a plebánosnak. A budavári honvédszoborra és az elesett hősök sirjára a mai emlékünnepe alkalmából sok koszorút tettek le. Ma délután az elesett hősök sirjánál szép ünnepély volt, a melynél Kossuth Ferencz dicsőítette beszédében a honvédek emléket. Tilkovszky Fridolin a polgár kör nevében beszélt, Pósa Lajos pedig hatásos költeményét szavalta el. Az ünnepi közönség a pompás babérkoszorú elhelyezése után a Hymnust énekelte el.

**\* Rózsa Lajos kitüntetése.** Ujabbán egy másik törekvő debreczeni kereskedő Rózsa Lajos t érte a legmagassabb királyi kegy. Debreczen városának valóban dicséretére válik az, hogy valahányszor a Felsége a kiállítási csarnokban megjelenik, mindig szemébe ötlök valamelyik debreczeni kiállítónak kiállítása. Különben elmondhatjuk ez alkalommal, hogy vidéki város nincs több, a melyik oly szépen volt képviselve majdnem mindegyik pavillonban, mint épen Debreczen városa. Magának Debreczennek területéről több mint 100 kiállító van a csarnokokban.

ban, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara területéről több mint 416 kiállítóval vesz részt a kiállításban. Ő Felségének legutóbbi látogatása alkalmával az iparcarnokban szemébe ötlött R ó z s a Lajos kereskedőnek szekrénye és nagy érdeklődést tanúsított a valóban szép kiállítás iránt. De meg is érdemli R ó z s a Lajos ezt a magas kegyet, mert valóban oly szép, oly izléses az ő kiállítása, a mely dícséretére válnak bármelyik kereskedőnek. Ő Felsége a mint megpillantotta rögtön a szekrény felé sietett, a melyben fodorított kelmékből készített női ruhák és kalapok voltak berendezve. A kiállító nem állott a szekrény előtt s így Ő Felsége a kíséretében levő St o l l Nándorhoz a XIV-ik csoport biztosához fordult s láthatólag megelégedetten arczal nézve meg a szekrényt e kérdést intézte Stollhoz:

— Mivel van ez rendezve?

— Ez Felség egy új találmányu redőző géppel, melyet Magyarországon most kezdenek meghonosítani, R ó z s a Lajos azon kevesek közé tartozik, a ki ezt be hozta, — felelte Stoll.

— És Ő Felsége megegyszer körültekintve az érdeklődés hangján kérdezte:

— És hol van a kiállító?

— Állandóan Debreczenben tartózkodik Felség! — felelte Stoll.

— Igen szép, nagyon szép — voltak a király elismerő szavai s azzal tovább ment a csarnokban.

x **Egy nyárilak**, mely áll 3 szoba, kamara, konyha és verandából a gőzmalom mögötti sesto-ujkert közös ujan eladó. Értekezhetni iránta: Dedó-utca 138 sz. alatt.

x **Utczára, nyári tartózkodásra, turistáknak**, sőt hölgyeknek mint divatszövet nincs szélszerűbb, mint a valódi tiroli lod n. Legjobb minőségben kapható Bauer Rudolf előnyösen ismert Tiroli-Loden szállásadó árúházában, Innsbruck, Rudolf-strasse 4. Ezen igen szépséges a legjobb hírnek örvendő, kiválóan szolgája ki s a mellett szigorú, an solid és legmelegebben ajánlható. Kaphatni ott szintén legjobb minőségben vízmentes köpenyeket, valódi gyapjú öltönytöveket, turista czikkéket stb. Minta és árlap ingyen és bérmentve.

\* **Időjelzés május 24-re**: eső, hősülédes, változó felhőzet.

## Táviratok.

### Lueger bécsi alpolgármester.

B u d a p e s t, május 23. (A «Debr.» ered. táv.) Lueger dr. a bécsi közsgtanács tegnapi közgyűlése alpolgármesteri választotta, a ki kijelentette, hogy a választást elfogadja. Strobachot — ugymond nem mint «Strohmann», hanem mint polgármestert választották meg. A polgármester által kifejtett programmal szóló egyé ért. A főszólok a pénzügyi kérdésre feleltek, melynek első sorban fogja magát szentelni. — A közsg szabályzat hezagos és javítáraszorult. Szólok mindent meg fog tenni a városi tanács intézményének eltörlésére. Erős hivatások karát és erős mag sztratust, nem pedig arnymagisztratust, de egyszersmind erős közsgtanácsot de nem arnyközsgtanácsot követel. Hasonlóan hezagos a választási szabályzat is, mely csak egyetlen társadalmi osztály képviselőre szolgál. E tehát igazságossá és a lakosság minden osztályára kiterjedővé átalakítani a lehetőség határain belül tekszik a tartománygyűlés és a kormány hozzájárulása esetén. Szólok a tárgyalásokat a legnagyobb tárgyilagossággal fogja vezetni és teljessé megovja a szólásszabályzatot. A hivatalnok kérdéseben szólok sohasemv ezére tette magát pártitekinetek által és a jövőben is tárgyilagosság és igazságosság elveit fogja követni. Végül az egész közsgtanács támogatását kéri.

### Lueger Magyarország ellen.

B u d a p e s t május 23. (A «Debr.» ered. táv.) Az osztrák antiszemita pártja nevében Lueger a parlament tegnap esti ülésén előterjeszti már régebben jelzett indítványát azon diákok ügyében, kiket a bécsi egyetem tanácsa a millenniumi tüntetések miatt megrendszabályozott, — Lueger első sorban kiemeli azt, hogy a hatóságoknak és a gyűléseken részt vett rendőröknek eljárása az állam alaptörvényei ellen vét és a szabad véleménynyilvánítást befolyásolja.

Ez az eljárás a mellett bizonyít, hogy az osztrák kormány végrehajtója akar lenni a magyar kormányoknak. Sürgősen indítványozza tehát, hogy a politikai üldözést azokkal szemben, a kik Magyarország és a millennium ellen, nyilvánosan nyilatkoztak, a kormány haladéktalanul szüntesse be és utasítsa a hatóságokat, hogy a szabad véleménynyilvánítást tiszteljenben tartsák.

Az ülés igen izgatott volt, mert Lueger indítványát az ifjusek pártja is támogatta.

### Az orosz czár koronázása.

B u d a p e s t, május 23. (A «Debr.» ered. táv.) Tegnap történt meg a czári pár bevonulása Moszkvába. A bevonulás útja és a hozzá vezető mellékutak ragyogó díszben pompáztak. Az utcákon kora reggel óta láthatatlan embertömeg tolongott. Az orosz nemzeti ruha dominált a sokaságban. Ezer meg ezer néző számára tribünök készültek.

Mikor a Petrovski-palota felől elindult díszmenet a város határába érkezett, 71 üdvözlés dördült el a város köszöntése gyanánt. Szergej nagyherceg fő kormányzó fogadta itt a czárt. A Mária mennybemenetele nagy székesegyházából öljugó harangozás volt a jeladás arra, hogy a czári párnak ünnepies bevonulásban résztveendő előkelőnek gyülekezniök kell. A Petrovski palota előtt föállított lovasút három ágyulövése volt a jeladás a fölvonulás megkezdésére. A régi diadalkapunál a városi képviselők, a kiket a város feje vezetett, a különböző czéhek, a kormányzósági hivatal tagjai és a tözsd-bizottság képviselői a czári párnak sőt és kenyeret nyújtottak. Az üdvözlésnek ugyan ez a módja ismétlődött a Tver-téren a nemességi marsal vezetése alatt álló Moszkva-kormányzósági nemesség részéről.

Mg a menet a Kremlhez közeledett, az idő la-sankint kiderült, ugy, hogy a bevonulás pillanatában a Kreml számtalan aranyos, ezüstös és tarka templomkupolája napfényben ragyogott. A czár gyönyörű székén lovagolt és a Prenbeasenszky ezred ezredesi egyenruháját viselte az András-rend szalagjával.

A czár közeledtével a dobosok a császári indulót verték és a sorfalat álló csapatok tisztelegtek. A czár mindenfelé kegyesen köszönt. A czárné és a czár anyját, a kik nyolcz telivér lo által vont pompás, aranyozott hintóban ültek, szintén viharos ováció üdvözölte. A czárné fehér selyem orosz nemzeti ruhát viselt. Midőn a menet s város területére ért. Moszkva több mint 600 templomának harangjait megbuzták. 101 ágyulövés s valamennyi harang zúgása jelezte a bevonulás befejezését. A czári pár néhány óra hosszáig a Kreml-palotában maradt, azután a Sándor-palotába ment. A rend az egész ünnepség alatt példás volt.

A gyönyörű látvány rendkívüli pompája, melyet a tegnapi ünnepies bevonulás mutatott, különösen akkor bontakozott ki teljes nagyszerűségében, mikor a menet a Kremlhez érkezett, hol az udvari méltóságok, a külföldi előkelőségek és a birodalmi tanács tagjai az Ivan Veliki torony és a Mihály arkangyal székesegyház közt egy emelvényen gyűltek egybe és ott várták a császár megérkezését. A déli kapunál a császár lezállott lovaról. A

czárné és az özv. czárné kiszálltak a kocsiból. A kíséret csatlakozott hozzájuk, mire elindultak a templomba. — E közben a «Mennybemenetel» templom előtt egybegyűltek az összes előkelőségek, a kik maguk nem vettek részt a menetben. Az impozáns épület kapujánál a szent zsinat és a papság feglalt állást, hogy a császári párt és az özvegy császárnét a virágvasárnapi kánon éneklése közt szentelt vízzel üdvözöljék, míg 85 ágyulövés hirdette a városnak azt a pillanatot, midőn a császári pár a czárok koronázási templomának és az orosz patriárkák temetkezési helyének kapujába ért. A felsegek meghajoltak az ereklyék előtt és megcsókolták a szent képeket. Időközben a méltóságok ketős sorokba állottak föl, hogy az Uzpenszki székesegyházról a vörös lépcsőhöz vezető uton a czári pár előtt haladjanak.

## SZÓZAT A NEMZETHEZ, az önálló vámterület tárgyában.

(Folytatás és vége.)

### Mily áldozatokba kerül a közös vámterület?

A közös vámterület csaknem egészen lekötötte fogyasztási piacunkat az osztrák ipar számára.

Ha a legelőmegesebb osztrák behozatali czikkéket, a textil és bőrcikkéket vesszük, azt látjuk, hogy ezeknek behozatali többlete az 1894-iki hivatalos statisztika szerint 200 milliót tett ki a magyar kivittel szemben; és ha ezeknek vámját kiszámítjuk s a behozatali többlettel összevetjük, azt látjuk, hogy csupán ezekért 1894-ben 48 millió 960 ezer forint vehettünk volna be az osztrákoktól, ha az ő czikkéikért beszédünk volna a vámtarifá által megszabott vámokat. A többi 93 millió forintnyi iparczikk után pedig 9 millió 300 ezer forint vámot vehettünk volna be az osztrákoktól, tehát összesen 58 millió 250 ezer forint vámot szedhetünk volna be 1894-ben a beözönlő osztrák iparczikkra.

Lássuk most, hogy a lefolyt kereskedelmi szerződés ideje alatt mily vámjövedelemtől mondott le ilyformán Magyarország az osztrák ipar javára?

Az első vámszerződés megkötése után Keleti Károly, akkori statisztikai főnök megalapította, hogy a hatvanas évek végén az iparczikk révén évenként 25 millió forint prémiumot fizettünk Ausztriának; vagy más szóval ennyi vámot szedhetünk volna be Ausztriától ha beözönlő iparczikkra kivettünk volna a vámtarifá rendes tételeit.

Ha a három vámszerződés idejének tartalmát tekintjük, és átlagot veszünk a most be nem szedett 58 millió és a kezdetben be nem szedett 25 millió között, azt látjuk, hogy a három vámszerződés idő tartama alatt 1245 millió forint szedhetünk volna be vámért az osztrák iparczikkra, a melyekért semmit sem szedtünk be, de a melyeknek árát a vámtételeknek megfelelő összegekkel mégis drágábban fizette meg a mi fogyasztó közönségünk.

Képzeliük csak, mily óriási lendületet vehetett volna iparunk és mezőgazdaságunk 1867 óta, ha az így feláldozott 1245 milliót szedtük volna be és költöttük volna azt el az ipar s a mezőgazdaság gyarapítására és versenyképességére.

Nem csak ezt a jövedelmet áldoztuk fel Ausztriának, hanem feláldoztuk azt a nyereséget is, a mely a hazában maradt volna, ha a magyar ipar fejlődését nem gátolta volna meg a közös vámtételek.

Azt látjuk, hogy csupán tíz év alatt. 1885-től 1894-ig, Ausztriából behoztunk 3990 millió forint értékű iparczikkéket; — az ipar tíz százalék haszonra dolgozik; tehát csupán tíz év alatt 399 millió hasznot engedünk át az osztrákoknak, a mely haszon nagy része a magyar iparé lehetett volna, és az országban maradhatott volna, ha a hazai ipar ugy fejlődhetett volna, hogy fedezni bírhatta az ország szükségletét.

Ez az átengedett 399 milliónyi ipar haszon ugyancsak gyarapította az osztrákokat; statisztikájuk azt mutatja, hogy csupán az utolsó öt év alatt abban a három iparágban, a melyből legtöbbet hoznak be hozzánk a következő gyarapodást értek el; a textil iparnál dolgozó gézgépek ereje 63%-al növekedett; a ruházati iparnál 95,9%-al a bőrúru iparnál 80,7%-al.

Gyarapodásuk növekvése a behozatal mennyiségében is kifejezést nyert: a textil iparcikkekből 1885-ben 569 ezer métermázsát hozták be, 1894-ben 778 ezret; a ruházati iparból akkor 33 ezeret, ma már 54 ezeret; a bőr iparból akkor 71 ezeret, ma már 100 ezeret hoznak be.

Miért kellett az osztrákoknak átengedni e közbizony gyarapodást, az osztrákoknak a melyet a mi pénzünkön értek el?

De nem csak a magyar ipar, hanem a mezőgazdaság is megfizette a közös vámterület árát.

A nyersanyagok árai folyton esőkentek a közös vámterület miatt, mert miatta nem védhettük magunkat.

A közös vámterület terelte és szoritotta közgazdaságunkat az egyoldalú téren való mozgásra. Nálunk 100 keresettel bíró egyén közül 64 foglalkozik mezőgazdasággal és csak 9 foglalkozik iparral. Holott virágzó államokban, mint például Poroszországban 34 foglalkozik mezőgazdasággal és 32 iparral. Tehát ott az egyoldalúság, mely nálunk oly nagy mérvben található fel, nem létezik. A közös vámterület okozza ezt, mert meghátráltatta a magyar iparnak és főképp a mezőgazdasággal összekötött iparnak fejlődését. Az ipar fejlődése képessé tette volna a magyar mezőgazdaságot a világpiac körülményeihez alkalmazkodni és a változó körülmények közt megélhetni. Ezen alkalmazkodás meg lévén gátolva, gyorsan közeledik az idő, a mely lehetetlenné fogja tenni a magyar mezőgazdaságnak a megélhetést abban az új légkörben, a melyhez nem tudta alkalmazni életszerkeit.

Nemesek megrátolta a közös vámterület a mezőgazdaság fokozatos alkalmazkodását, a változott viszonyokhoz, de mesterségesen előmozdította az egyoldalúság túltengését. Egyoldalú fogyasztás és kereset által, mely mindig egyoldalú kínálatot provokál; a kereset árai folytonosan esőkentek, a kínáló pedig, vagyis a termelő ebből kifolyólag, a folyó árakon nem termelhet többé és tönkre megy.

Erős bizonyítéka ennek az, hogy míg 1870-ben búzával és egy szóval kenyérterménnyel összesen 3 millió 523 ezer hektár föld volt bevetve, 1894-ben már 4 millió 448 ezer hektár.

Igy tehát csaknem egy harmadával növekedett a kenyérterményekkel bevetett terület 24 év óta, holott éppen ez idő óta a kenyértermények ára folyvást hanyatlott, a tengerentúli versenyt folyvást növekedett, úgy a mint azt már kimutattuk.

Lehetetlen volna károsabb hatást gyakorolni egy nemzet közgazdaságára, mint oly nemű termelési ágának növelésére terelni a nemzetet, a melynek árai folyton esnek és ezáltal is folyton esni fognak.

Ezzel fizette meg máig is a magyar mezőgazdaság a közös vámterület árát, és még jobban meg fogja fizetni ezután, mert most már a mezőgazda kimerítette minden erőfeszítését, és a termelési s az eladási ár közt a különbség már oly csekélylyé lett, hogy ha ebből is majd kell még engedni, akkor már nem a nyereségből kell engedni a gazdának, hanem már a tőke, és a megélhetés lehetősége lesznek megtámadva.

Bár lehetetlen, hogy ezt minden gondolkozó ember be ne látna, mégis sokan ragaszkodnak a közös vámterülethez.

#### Az osztrák fogyasztási piac értéke.

Összes kivitelünk az egész világra 1893-ban 524 millió 543 ezer forint értékű volt; — ebből Ausztriába ment 372 millió 893 ezer forint értékű, tehát az összes kivitel 71%-ka.

Összes behozatalunk 513 millió 696 ezer forint értékű volt; ebből Ausztriára esik 416 millió 987 ezer forint érték, tehát az összes behozatal 81%-ka.

E százalék arány pedig azt mutatja, hogy a mi fogyasztási piacunk sokkal többet ér Ausztriának, mint Ausztria piacza nekünk.

Továbbá az Ausztriából beözönlő termények mind ipar termények, a mi általunk Ausztriába vitt termények pedig főképp nyersanyagok, iparszerű anyagok és élelmiszeri és használati tárgyak.

Ha az iparcikkek fogyasztási piacza csak egy évre is megszűnik, az ipar végkép tönkre megy. Ha ellenben a mezőgazdasági cikkek fogyasztási piacza megszűnik, a mezőgazdaság minden évben, minden tavasszal újra születik és újra termelni képes.

Ez is bizonyítja azt, hogy a mi piacunk becsesebb Ausztriának, mint Ausztria piacza nekünk.

De most lássuk, mit ér tényleg a nyers termelő Magyarországnak az osztrák fogyasztási piac.

1893-ban (a mely év az utolsó, melyről osztrák adataink vannak) Magyarországból kivittünk nyers anyagokat, vagyis ipari segédanyagokat, élelmiszeri és használati tárgyakat, élelmi és egyéb fogyasztási cikkekkel összesen 460 millió 740 ezer forint értékben.

Ugyanczen ezekből a közös vámterület összesen behozott 381 millió forint értékű árut; ebből 156 millió 962 ezer forint értéket Magyarország, 224 millió 38 ezer forint értéket Ausztria.

Ezen számok azt bizonyítják, hogy saját fogyasztási területünk nem biztosítja számunkra a közös vámterület. Az adatok szerint 303 millió 778 ezer forint értékű hazai terményünk volt felesleges, (tehát kivinni való), ennél fogva nem lett volna szükségünk ily áruk behozni. A tényleg beözönlött 156 millió 962 ezer forintnyi áru, az országban lévő felesleget szaporította, és a kiviteli ügy mint a belfogyasztási árakat lenyomta.

De vizsgáljuk meg az egész vám belföldet, illetőleg Ausztriát is.

A közös vámterület az említett nyers terményekből és fogyasztási cikkekkel 530 millió forint értéket vitt ki; és összesen 381 millió forint értéket hozott be a vám külföldről. A kiviteli többlet tehát 149 millió forint értékű volt, ezzel szemben 381 millió forint értékű özönlött be, tehát 232 millió forint értékkel több, mint a mennyi szükséges volt.

Ez is azt bizonyítja, hogy az osztrák terület éppen úgy nincs lekötve a mi terményeink számára, mint saját területünk.

Az osztrák fogyasztási piac értékét az mutatja, hogy csakis 40 millió 480 ezer forint értékű magyar eredetű cikket fogyasztott el Ausztria; holott a közös vámterület 530 millió forint értékű ily cikket vitt ki a vám-külföldre. Tehát egy olyan fogyasztási terület, a mely csak arányban bír fogyasztani, ahhoz képest a mi a vámkülföldre kivihető, igen csekély értékűnek bizonyul.

Ha ellenben a mi fogyasztási piacunkra tekintünk, azt látjuk, hogy iparcikkekkel a behozatali többlet 1893-ban Magyarországnak 185 millió 633 ezer forint értékű volt. A fonós és szövőipar, fonalak és szövetek, ruházatok, bőr és bőrúru, illetve az 1., 2., 3. számú csoportokból együtt, 97%-ban osztrák eredetűek, tehát 180 millió 65 ezer forint értéket Ausztriából hoztak be. A többi áru-csoportokból 151 millió 616 ezer forint, a melyből 86,7%-a esik Ausztriára, tehát 131 millió 592 ezer forint érték. Kiment az 1—3. csoportokból 24 millió 397 ezer és a többi csoportból 47 millió 133 ezer; a kivitelből Ausztriára esett 54,9%, tehát 39 millió 296 ezer forint érték; a mi piacunk elfogyasztott tehát 272 millió forint áru iparcikket. A vámkülföldre ellenben az összes kivitel 400 és fél millió forint volt. Ez azt mutatja, hogy Magyarország fogyasztási piacza fél akkora értékű Ausztriára nézve, mint az egész vám-külföldi kivitel, míg Ausztria fogyasztási piacza a magyar nyers-termelőknek, élvezeti anyag és tápszer-termelőknek (tehát az egész magyar mezőgazdaságnak) csak akkora értékű, mint egy tizenharmad része a vám külföldi kivitelnek.

Ebből megítélhető a két fogyasztási terület aránylagos értéke.

A közel harmincz éves vám-közösség és

az osztrák érdekek követett védvám-politika a magyar nyerstermelés óriási hátrányára volt. Igaz ugyan, hogy fontos fogyasztóvá tette Ausztria piaczat a mi termékeinkre nézve, de tényleg a közös vámterületet elkülönítette az európai piacoktól. Mi tehát aránylag hatszor oly fontos fogyasztási piacot adunk Ausztriának cserébe, mint a milyent Ausztria ad nekünk.

#### Az önálló vámterület nem okozna vámháborút.

Hazánkban senkinek sem juthat eszébe Ausztriával vámháborút kezdeni, legkevésbé a függetlenségi és 48-as pártnak.

Ausztriával úgy szerződhetnénk, mint a legnagyobb kedvezményeket élvező országgal; sőt ha tanácsosnak vélnénk (a mint az átmeneti korszakban csakugyan tanácsos is lenne) egészen speciális szerződést köthetnénk Ausztriával.

#### Ausztriával köthető kivételes szerződés.

A legnagyobb kedvezményeket élvező ország vámtételeinek fele képezhetné a kivételes szerződés alapját.

Ezen az alapon csupán az osztrák iparcikkeken évenként 30 millió forintot szedne be az ország. A 75 krajczáros vámtétel, mely ezen esetben a búzára esnék, nem szorítaná ki a magyar búzát az osztrák fogyasztási területről.

Ezen évente 30 millióval több bevétel képezhető az országot ölelő viteleszközöket teremteni, egy állami hajózási és öntözési csatorna-hálózatot kiépíteni, a mi a termelés helyzetét tetemesen javítaná és a vitelért le szállítaná. Lehetővé tenné e bevétel az iparfejlesztését és a föld-adóleszállítását. Az osztrákokra is előnyös lenne egy ilyen szerződés, mert ez által az ő budgetjük is javulna. A vámok által képezett indirekt adó az, a mit a közönség legjobban elbir, sőt annyira elbir, hogy például nálunk a fogyasztó közönség észrevétlenül fizet e czímen 58 millió forintot évenként az osztrákoknak; oly észrevétlenül, hogy kétségbe is vonják ezt a statisztikailag világosan bebizonyított tényi.

#### Fogyasztási adók és a kvóta.

Midőn a vám- és kereskedelmi szerződésről van szó, szükséges kimutatni azt is, hogy Magyarország mily károkat szenved a fogyasztási adó és a kvótaarány következtében. Ennek kimutatása szükséges, mert e két kérdést egyidejűleg tárgyaljuk.

#### Veszteségünk a fogyasztási adóknál.

A fogyasztási adók nem annak az államnak pénztárába folynak be, a melynek területén az adókötöles cikket elfogyasztják, hanem ott, a hol termelték.

Mikor a vámszövetséget megkötötték, csak oly cikkek voltak a közösségbe, a melyekből akkor sokkal többet hozott be Ausztria, mint a mennyi mi kivittünk.

Ilyenek a szesz, a sör, a cukor.

De jól vigyáztak az osztrákok, hogy ne vonjanak közösségbe oly cikkek, mint a hus, bor stb., melyekből Magyarország visz ki többet.

Ime lássuk miért tették ezt az osztrákok? Az adóvisszatérítéseket a közös vámterület jövedelméből fedezik, melyhez Magyarország a megszabott kvóta szerint járul tehát 31,4%-át viseli a visszatérítés terhének, akár magyar eredetű áru, akár osztrák eredetű áru adója térítetik vissza.

E czímen Magyarország kapott az első 10 év alatt:

szesznel	6.549.689 forintot
sörnél	197.217 "
czukornál	2.369.226 "

Ellenben a következő összegekkel járult az adó visszatérítésekhez:

szesznel	3.362.938 forinttal
sörnél	1.098.109 "
czukornál	19.647.687 "

Összesen tehát kaptunk 9.116.132 forintot és fizettünk 24.108.734 forintot, tehát az első tíz év alatt károsultunk 14.992.602 forinttal.

A második tíz év beálltával megszüntették az adóvisszatérítések teljes aránytalanságát és **mindegyik ország termelésének, illetve adóbevételének mértékéhez kötötték azt, hogy mennyit viseljen az adóvisszatérítés terheiből.**

E megállapodás szerint Magyarország, adóvisszatérítés fejében **kapott:**

szesznel	14.008,046 forintot
sörnél	171,642 "
czukornál	8.502,700 "

Ellenben **fizetett**, illetve járult az adóvisszatérítések terheiből:

szesznel	9.583,898 forinttal
sörnél	202,435 "
czukornál	18.703,122 "

Tehát a vámszövetség második évtizedében kaptunk 22.682,388 forintot és fizettünk 28.489,455 forintot; így tehát károsultunk 5.807,067 forinttal.

A harmadik tíz év alatt egész 1893-ig (a meddig az osztrák adatok terjednek), az osztrákok megkevesellették azt, a mivel **mindket a második tíz évben megkárosítottak**; észrevették, hogy a szesznel tulságosan sokat kap Magyarország és oly szépen sikerült módosítani a szerződést, hogy Magyarország **kapott:**

szesznel csak	108,948 forintot
sörnél	45,149 "
czukornál	12.108,285 "

ellenben **fizetett:**

szesznel	204,806 forintot
sörnél	207,478 "
czukornál	31.787,644 "

Összesen tehát 1888-tól 1893-ig Magyarország kapott 12.262,392 forintot, és fizetett 32.199,928 forintot, tehát vesztett 19.937,536 forintot, a mely összeget, ha az évek számához arányítjuk, évenként 3.322,922 forint veszteséget találunk, tehát a tíz év lefolytával vesztésünk 33 millió forint.

A 30 évre terjedő három vámszövetség kötés ideje alatt tehát a fogyasztási adón Magyarország összesen 54.028,889 forintot vesztett.

#### Veszteségünk a kvótán.

1867-ben a magyar kvóta-bizottság nagy szerényen csak annyit követelt, hogy oly arány véssék alapul, a melyben az 1860-65. évekről készített és az illető miniszteriumok útján mindkét küldöttséggel hivatalosan közölt zárszámadás adatainak átlaga szerint az állami központból fedezett kiadásokhoz az érintett időszak alatt tényleg járultak.

Ez már csakugyan elég szerény követelés volt, mert az **abszolút kormány egyforma** eljárását feltételezte Ausztria és Magyarország iránt.

De még ezt sem fogadta el az osztrák bizottság; kiszámította, hogy ez alapon a kvóta 27% lett volna s azt keveselte.

A praecipium nélkül és a vámfellegeltől eltekintve összesen 264.721,720 forintot kellett volna fizetnünk, holott 294.135,300 forintot fizettünk.

Mindjárt az első tíz év alatt tehát, az osztrák számítás szerint 29.413,530 forinttal károsult Magyarország.

A magyar számítás szerint azonban sokkal többel károsult. E szerint a kvótának 25%-nak kellett volna lenni, és így tíz év alatt 245.112,750 forintot kellett volna fizetni, holott 294.135,300 forintot fizettünk; tehát 49.022,550 forinttal károsult Magyarország.

Ambár az abszolút kormány igazságszeretetére alapított kvotaszámbaly az osztrák számítás szerint 27% kvótát adott volna, az osztrákok 33 1/2%-ot javasoltak és végre ráálltak nagy kegyesen a 30%-ra, a mit a magyar jobb remény fejében elfogadott.

Részben (de csak részben) e remény teljesült is, mert 1868-tól 1877-ig a kvóta szempontjából figyelembe veendő jövedelem Magyarországon 1.155.885,530 forint volt, Ausztriában pedig 2.773.217,488 forint, tehát tényleg a magyar kvótának 29 1/2%-nak kellett volna lenni, holott 1872-től tényleg 31,4%-al járult a közös kiadásokhoz, vagyis más szóval fizetni kellett volna 326.987,440 forintot, holott

fizetett 348.047,648 forintot, tehát a javult tényállás mellett is 21.060,208 forintot vesztett az ország.

A második tíz év alatt, ha összehasonlítjuk az osztrák és a magyar tényleges jövedelmeket, azt látjuk, hogy 29,7% lett volna a valódi kvóta arány, holott 1872 után a praecipiummal együtt 31,4%-ot állapított meg, a második kvóta évtized alatt 23 milliomot vesztett az ország.

Végre a mostani tényleges kvóta arány 31,6%, mert a kvóta kiszámításának alapjául vehető jövedelem összege 1886-tól 1894-ig Magyarországon 1.606.912,148 forint, Ausztriában pedig 3.475.673,859 forint.

Csakis éppen most érte tehát el Magyarország azt a kvóta arányt, a melyet évek óta tényleg fizet.

#### Végszó.

Kimutattuk az óriási pénzaldozatokat, a melyekbe a közös vámterület Magyarországnak kerül.

Rámutatunk a végveszélyre, a mely a közös vámterület politikája folytán a magyar mezőgazdaságot fenyegeti.

Bebizonyítottuk, hogy a közös vámterülettel az ipar nem fejlődhetik kellőleg és nem szünhetik meg a nemzeti termelésnek veszélyes egyoldalúsága.

Megállapítottuk az osztrák fogyasztási piac valódi értékét.

Kijelöltünk egy módot, a melylyel Ausztriával a két országra nézve igen előnyösen szerződhetnénk az önálló vámterület és örendelkezési jog alapján.

Kiszámítottuk az ország veszteségeit a fogyasztási adóknál.

Megállapítottuk az ország károsodását az eddigi kvóta-aránynál.

Mindezzel hazafui kötelességet teljesítettünk.

A függetlenségi és 48-as párt nemcsak az ország anyagi érdekeiből, de a függetlenségi elvekből kifolyólag is, tehát politikai okokért is, küzdeni fog az önálló vámterületért egész erejével.

Azok, a kik a függetlenségi elveknek nem hívei, hanem a 67-es alapon állnak, szinte csatlakozzatnak hozzánk és megvédhetik az ország érdekeit a nélkül, hogy politikai állásukat feladnák, mert az 1867-ki XII-ik és XVI-ik törvények tisztán kimondják az önálló vámterület jogát. Az ország minden politikai árnyalatu polgárai egyesülhetnek tehát abban, hogy biztosítsák a hazának anyagi jólétét, és védjék meg a hazát attól a végveszélytől, melylyel az eddig megkötött vám és kereskedelmi szerződések folytatatlansága az ország anyagi életét fenyegetné.

Az országos függetlenségi és 48-as pártnak 1896. április hó 11-én tartott értekezletéből.

**Sturmán György,** **Kossuth Ferencz,**  
jegyző. elnök.

## Nyiltér.

**MATTONI**

**ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE**

gyógyhely Budapest (Budán).

**Idény május 1-től szept. 30-ig.**

Kiváló gyógyhatással bír

**női bajokban és altesti bántalmakban**

Rendelő orvos **Bruck J.** az országos köz.

egészségi tanács rk. tagja Nagykorona-u. 23. sz.

**Egészséges fekvés, jutányos lakások.**

**jó vendéglő.**

Pontos közlekedés a társas-kocsikon reggeli 7 óráig kezdve.

Állomási hely **Ferencz-József-tér,** a régi Lloyd épület közelében.

**Mintákkal készséggel szolgál helyben és vidékre.**

\*\*\*

**Rendkívül előnyösen lehet vásárolni divatos selyem, gyapju és mosó kelméket**

**Boros Testvérek,**

**női divat áruházában**  
**Debreczen, Kossuth-utca 3 sz.**

**„Első leánykiházasítási egyesület m. sz.”**

**Leány és fiu biztosító intézet.**

Legelőnyösebb és mérsékelt díjtételek gyermekek biztosítására

**1000 koronától 20.000 koronáig.**

Változatlanul megállapított havonkénti befizetési rendszer. Részesezés az intézet évi feleslegeiben.

**Azonnali biztosítás a halálesetre.**

Kötvénydíj, bélyegilleték vagy más mellékilletékek **nem** fizettetnek.

Prospektus és felvilágosítással szolgál az intézet vezérképviselője:

**BAUM MIKSA**

**A hódoló felvonuláshoz felrándulók**

figyelmébe!

Ezredéves fennállásunk megünneplése alkalmából a f. é. június hó 8-án megtartandó felvonuláshoz

**tribünjegyek**

a kizárólag tulajdonomat képező

**fő- és székvárosi**

**közterületi tribünökre**

ugy a budai, mint a pesti oldalra nálam kaphatók.

A jegyeken kitüntetett szabott árak a **pesti oldal** tribün ülésért 4 frt 5 kr. és 6 frt. páholyért 30 frt.; a **budai oldal** tribünülésért 2 frt 5 kr. 3 frt, 3 frt 50 kr. 4 frt, 4 frt 50 és 5 frt, páholyért 20 frt és 25 frt.

Vidéki megrendeléseket a jegyérték és 20 krajczár bérmentesítési díj előleges beküldése mellett tejesít

**WELLISCH ARNOLD**

székes fővárosi szerződött ácsmeister.

**Budapest VIII. Baross-utca 90. szám.**

Sürgöncyzim: **Wellisch Baross-utca.** Állami távbeszélő 50-19.

Az idő rövidsége miatt kérjük vidéki megbízóinkat, hogy b. rendelésükkel lehetőleg siessenek ha jó helyeket óhajtanak.

**A nőknek**



hazánkban a természet igen szép, de egyszeremint nagyon kényes arczsint adományozott, és tényleg a **sigoru hideg vagy nagy meleg** időjárás napégest, bőrepedest, fagy- és melegségi foltokat, sőt szeplőt is okoz. Hogy ezen bajoknak eleje vétfessék, ajánljuk a mindennapi toillethez **Rix crómjét** egy összehasonlíthatatlan gyémánt krém, mely több mint 50 év óta ismert és becsülésnek örvend.

A Poudre-Pom: adour és a Rix-szappant kiegészíti orvosi hatás tekintetében a Pasta-Pompadour á frt 1 50 és kapható a finomabb gyógyszerárakban, vagy **Med. A. Rix** vesztársótkül őse, **Wien, Praterstrasse** Rix-udvar. — Miután sok az utánzat, elővigyázat ajánlatik.

## Haszonbérbe kiadó.

A debreczeni ref. egyház tulajdonát képező 347. és 348. sorszámú új épületben, az emlékkerttel szemben több rendbeli **bolthelyiség**, továbbá az 1089. sorszámú épületnél az udvarban egy földszintes **két szobából, konyhából, kamarából** és **pinczéből** álló lakosztály kiadó. Értekezhetni lehet a fenti bérletek felől N.-Csapó-utca 319. szám alatt

**Otrokocsi Végh János,**  
a debreczeni ref. egyház algonokával.

A. 1599. P. sz.  
1896.

## Árverési hirdetmény.

Alólírott kiküldött irnok az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szathmári kir. törvényszék 3214—1896. P. számú végzése által Benedek Matyas végrehajtató jóvára, Lévy Miksa, Weiszfeld Eszti és Furo Sándor ellen, 115 frt tőke ennek 1895. év december hó 20. napjától számítandó 6% kamatai  $\frac{1}{3}\%$  váltódij és eddig összesen 48 frt 18 kr. perkötség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 950 fetra becsült szarvasmarhák, lovak szekér, gép, stbből álló ingók — figyelembe vételével a Furo Sándornál lefoglalt ingókra nézve az 1881. LX. t. cz. 120. §-ának is — nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1599—1896. P. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Szentgyörgyvárányban alperesek lakásán leendő eszközökre 1896-ik év június hó 5-ik napjának délelőtt 8 órája határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elarverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kálló 1896-ik évi május hó 18.

P. h. **Benedek Lajos,**  
kir. bírósági kiküldött.

## Megérkezett

10,000 darab

FÉRFI és GYERMEKÖLTÖNY

a tavaszi és nyári idényre

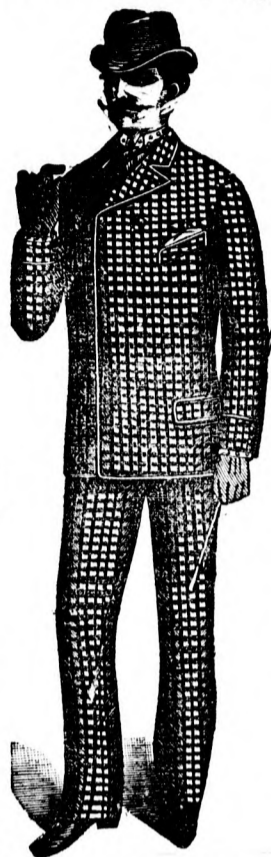
s a legolcsóbb árak mellett

kapható

## Steiner József

ruhakereskedőnél

Főpiacz, Biedermann-palota.



## Visk-Várhegy

gyógy-fürdő

Marmaros-megyében, égvényes sós, vasas, valamint szulfátos vasas savanyúvíz-forrásokkal és hidegvíz gyógyintézettel.

**Vérszegénység, hurutos bántalmak, női bajok, aranyér**

ellen, régi jóhírnevű, **olcsó**, kitűnő levegőjű gyógyhely.

Prospektus kapható a fürdőtől, vagy

## Dr. LENGYEL LAJOS

budapesti orvos, tulajdonos és igazgatótól

VI. Váci körút 43.

Nap- és esernyők  
nagy választékban.

Divatos Gallérok  
1.50 krtól feljebb.

**Divatos női gallérok és kabátok,  
remek diszített modell-kalapok.  
eredeti ÁRPÁD BLOUSOK csakis  
Rózsa Lajos** női divat-termében

óriási választékban, bámulatos olcsó árban

Szalma kalapformák  
gyári árban.

Gyermek ruhácskák-  
ban különlegességek.

## Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy

### czipész műhelyemet

N.-Hatvan-utca 1096. szám alá, a volt kefégyár épületébe helyeztem át.

Amidőn ajánlok mindennemű férfi-, női- és gyermekcipők jó, csinos, gyors és jutányos árban elkészítésére, felkém a n. é. közönséget, hogy becses partfogásába részeltetni kegyeskedjék. Tisztelettel

Fischer Menyhért,  
czipész-mester.

## Köszénkátrányt

legjobb minőségben  
zsindely-

és

## deszkatetők behuzására,

mely által azok tartóssága kétszeres lesz, továbbá **czulópok**, melyek a földre ásatnak, **kerítések** s **gazdasági eszközök befestésére**, hordókban á 50, egész 250 kiló súlytartalommal, továbbá saját gyártmányu

### coaksot

(pirszén) **kovácsok** és **lakatosok** részére, ajánl jutányos ár mellett:

a légszuszogó igazgatósága  
DEBRECZENBEN.



## SZÖLLŐSI GYÖRGY

ékszerész

Debreczenben, Főpiacz, a városházzal szemben.

Ajánlja du-an berendezett

### arany, ezüst, ékszer és órarakatárát.

Különösen:

Remek } **Brillant boutonok** 50 frtól 600 frtig és feljebb.  
tüzü } „ **Solitira gyűrűk** a legolcsóbb ártól 200 frtig.

Mindennemű művészi kivitelű

### ARANY, EZÜST TÁRGYAK.

Valódi svájcei gyártmányu **finom** szerkezetű férfi és női **ÓRÁK** 1 évi jótállás mellett.

Mindennemű ezüst tárgyak, különösen evőeszközök a napi árkelet szerint, ugyszintén minden e szakmához tartozó munkák, javítások és vésések a **legolcsóbb árszámítás mellett eszközöltetnek.**

Szolid szolgálat jótállás mellett.

Szolid szolgálat jótállás mellett.

### Legnagyobb papucs-raktár Debreczenben.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a (Czegléd-) Kossuth-utczán, Kardos-féle házban, a gyógyszerházzal szemben, saját készítésű mindenféle

## férfi-, női- és gyermek-papucsokat,

szövet, bőr, különböző fekete, színes, préselt, himzett és selyem bársonyokból készítve, nagy választékban és a legújabb mintákkal raktáromat rendeztem be és azokat a legolcsóbb árban árusítom el.

Kérem a n. é. közönség szíves partfogását.

Teljes tisztelettel

**PRAK HUGÓ F.**

papucs-készítő.

Himzések készítésre elfogadok, és formával ingyen szolgállok.

Ismét eladóknak tuczat számra árjegyzék szerint. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jó munka. Olcsó árak.

Nagy választék.

**Saját gyártmány.**

RAKTÁR:  
Temesvár  
Fiume  
Vukovár.

# FÉNYES MÓR

vezetése alatt

## bécsi férfi, fiu és gyermekruha

raktárában

DEBRECZEN, Főpiacz, a Hungáriával szemben,

az ezredév alkalmából

tavaszi és nyári férfi, fiu és gyermekruhák

rendkívül olcsó árban

kaphatók.

RAKTÁR:  
Zára  
Eszék  
Nagyvárad

Uraknak és hölgyeknek  
valódi  
**LODENT**  
aján a  
Tiroli Loden-áruház  
**BAUR RUDOLF,**  
Innsbruck Rudolfstrasse 4  
Vízmentes köpenyek, v. lódi gyapjuöltöny szövetek.  
Arjegyzők mintákkal ingyen, és bérmentve.

**Az „ANKER”**  
élet- és járadék biztosító társaság.  
Igazgatószék: Magyarország vezérképviselőség:  
Bécs, I. Hoher-Markt 11. Budapest, Deák-ter 6. sz.,  
„Anker-Hof.” „Anker-udvar.”  
Társasági vagyon: 109.881.563 74 korona.  
Eddigi fizetések összege 183.095.197 96 kor.  
Biztosítási állomány: 460 millió kor. tőke  
és 220 millió kor. életjáradék.  
A társaság eszközöl mindenféle az emberi  
életre vonatkozó biztosításokat.  
Megtámadhatatlan köl- Múltányos feltételek.  
vény. Biztosítás háboru ese- Nagy nyeresemény.  
téré.  
Felvilágosítással szolgál az itteni fő-  
ügynökség:  
Jónás Mór, titkár. Stern József és Testvére.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller  
Liniment. Capsici comp.**  
Ezen hírneves háziszor ellentáll az idő megpróbá-  
lásának, mert már több mint 25 év óta megbízható,  
fájdalomcsillapító bedörzsölésnek alkalmazatik kösz-  
vénynek, csuszál, tagszagatásnál és meghűléseknel  
és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrab-  
ban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyá-  
korta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos  
szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy  
háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és  
1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-  
tárban kapható; főaktár: Török József gyógy-  
szerésznél Budapesten. Beviselés alkalmával igen  
óvatosak legyünk, mert több kisebbbottéku  
utánzat van forgalomban. Ki nem akar  
megkárosodni, az minden egyes üveget  
„Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit  
utasítsa vissza.  
Richter F. Ad. és társa, osztr. és kir. udvari szállítók,  
Rudolstadt (Thüringia).

**SCHICHT-féle SZIN-SZAPPAN**  
törvényszékiileg belajstromozott  
védjegy.  
igen jól van szárítva,  
kitünően tisztító,  
igen takarékos a használatban,  
kezeség mellett tiszta és ártalmatlan a fehéremű és kéznek, egyáltalában a  
legjobb, ami a szín-szappanból van.  
**Senki sem bánja meg a kísérletet.**  
Kapható a legtöbb detail-kereskedésben.

390 arany- és ezüstérem és díszoklevéllel kitüntetve!  
  
**Ruston, Proctor & Co. Ltd.**  
lincolni (angol) gépgyár vezérképviselőségénél,  
**BUDAPESTEN**  
kaphatók a legkitünőbb utólérhetlen szerkezetű angol  
gőzmozgonyok és gőzcseplők  
és csakis itt kaphatók a világhírű szabadalmazott  
**EXCENTER GŐZCSEPLŐGÉPEK**  
könyöktengelyek nélkül kettős tisztító szerkezettel, állítható osztályozó hengerrel. Ez idő szeri-  
ezek a világ legjobb gőzcseplői. Kívánatra azonban szállíthatunk könyöktengelyes gőzcseplőket is  
**COMPOUND GŐZGÉPEK**  
Ugyanitt rendelhetők meg a világhírű magánjáró gőzcseplőgépek.  
A jövő gépe.  
Nagy választék szalmakazalozók, járgányos cseplőgépek, borpérések, szőlőzúzó-  
gépek, szénagyűjtők, vetőgépek, tisztító rosták, kukoriczamorzsolók, szeccsa-  
vágók, aratók és fűkaszalók, konkolyozók valamint, minden gazdasági gépek s  
eszközökben és malomberendezésekben.  
Arjegyzőkkel és mindenemű szakbavágo felvilágosítással és tanácsal készséggel  
díjmentesen szolgálunk.  
Levelek czimzendők: **RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd.** vezérképviselősége  
Budapest, V. Lipót-körut 32. szám.  
390 arany- és ezüstérem és díszoklevéllel kitüntetve.

**DREHER ANTAL** kőbányai serfőzdejének főraktára **Áron Miksánál** Debreczen.  
Mint az előző években, bátorkodom figyelmeztetni a nagyérdemű  
közönséget, hogy Dreher-féle üveges **sör csakis** az itt látható véd-  
jegygyel ellátott és belajstromozott czimkével ellátott üvegekben kap-  
ható **valódi** minőségben.  
Dreher-féle hordós ser  
**kizárólag**  
a következő helyeken kapható Debreczenben: **Bika**  
szálloda (Tatár Gu-ztáv), **Debreczen sörcsarnok**  
(özv. Pattermann Ferenczné), **Korona vendéglő**  
(Péter Pál), **Kossuth szálloda** (Sporni Gyula),  
**Frohner szálloda** (Rosenberg Adolf), **Németh**  
**András vendéglője, Törő Imre vendéglője.**  
Kiváló tisztelettel  
**ÁRON MIKSA**  
Dreher Antal kőbányai serfőzdejének főraktára.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.